

Detaljplan för Risatorp Södra

Planbeskrivning

Samrådshandling
Upprättad: 2025-10-20
Laga kraft:

Dnr PLAN.2019.12
Sektor samhällsbyggnad
Skövde kommun

Innehåll

Detaljplanens syfte och huvuddrag	3
Syfte	3
Huvuddrag	3
Beskrivning av detaljplan	4
Omfattning och lokalisering	4
Detaljplanens handläggning	5
Genomförandetid	5
Planförslaget	5
Motiv till detaljplanens reglering	7
Allmän plats	7
Kvartersmark	8
Detaljplanens genomförande	13
Ansvarsfördelning och huvudmannaskap	13
Fastighetsrättsliga frågor	13
Tekniska frågor	14
Ekonomiska frågor	15
Organisatoriska frågor	15
Upplysningar	15
Kommunala planeringsunderlag.....	17
Översiktsplan	17
Planprogram	17
Detaljplaner	17
Övriga.....	18

Beslut om betydande miljöpåverkan.....	18
--	----

Planeringsförutsättningar och konsekvenser 21

Geoteknik och hydrologi.....	21
Markmiljö och föroreningar	26
Dagvatten	30
Strandskydd.....	32
Riksintressen	32
Hushållningsbestämmelser	33
Natur.....	35
Miljökvalitetsnormer.....	38
Utomhusbuller.....	40
Risk för olyckor, farligt gods	41
Risk för översvämning.....	42
Kulturmiljö	44
Fysisk miljö	44
Lokalklimat	46
Sociala frågor.....	46
Teknisk försörjning.....	47
Service	48
Trafik	48
Fastigheter och rättigheter.....	52

Medverkande 56

Tjänstepersoner	56
Övriga	56

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Syfte

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för industriverksamheter längs Södra Aspelundsvägen och Energivägen. Detaljplanen ska skapa förutsättningar för att förbättra trafiksäkerheten i området och byggrätter utformas med hänsyn till Svesåns naturvärden.

Huvuddrag

Området ligger direkt norr om Risängens avfallsanläggning och utgörs idag av en avslutad formsandsdeponi och utfyllnad av rödfyr. Högspänningskablar (luftledning) går tvärs genom planområdets västra del vilket begränsar ytans användning idag. Luftledningarna kommer att flyttas till planområdets södra del.

Det är en förutsättning att verksamheter inom planområdet tillåts att vara störande såsom att lukta, låta och damma. Detaljplanen möjliggör för industriverksamheter samt att hantera avfall (ÅVC), energiproduktion och hantera drivmedel, vilket följer användning av omkringliggande fastigheter.

Marken inom planområdet är eftertraktad av många olika verksamheter i området. Avsikten är att skapa förutsättningar för en flexibel användning oavsett vilken verksamhet som etablerar sig inom planområdet. Användningen av planområdet kommer inte innefatta någon ny deponi.

I dagsläget förekommer stora trafikproblem i närheten av planområdet. Inom Risängen söder om planområdet blandas tung trafik och hantering av containrar med privata fordon. Detaljplanen möjliggör för olika infarter till planområdet där privata fordon och tung trafik kan separeras.

Verksamheternas byggrätt och placering är utformad med hänsyn till förekomsten av förorenade massor (sotsand och rödfyr), omkringliggande verksamheter såsom närhet till Risängen, geotekniska förhållanden såsom stabilitet men även natur, klimatförändringar, placering av gaturum och nya kopplingar bland annat. Detaljplanen säkerställer att yta för återvinningsverksamhet finns även i framtiden.

Beskrivning av detaljplan

Omfattning och lokalisering

Planhandlingar

Plankarta med bestämmelser

Planbeskrivning

Planbilagor

- A. Behovsbedömning, 2021-01-22
- B. PM Geoteknik, 2025-09-22, Mitta AB
- C. Översiktlig miljöteknisk undersökning, 2020-02-10, Mitta AB
- D. Strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning, 2025-10-02, Ramboll Sweden AB
- E. Länsstyrelsens yttrande om avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning tillhörande förslag till detaljplan för Södra Aspelund, 2021-02-04
- F. Naturvärdesinventering, oktober 2021, OM's Naturtjänst
- G. Kompletterande inventering av fåglar, 2024-10-16, Skövde kommun
- H. Arkeologisk utredning inom Skövde 5:258 och 5:24, 2022:3545, Arkeologikonsult
- I. Dagvatten- och skyfallsutredning, 2025-01-27, Sweco Sverige AB
- J. Trafikutredning, 2024-12-20, COWI AB
- K. Bedömning förutsättningar groddjur, 2024-05-10, Skövde kommun
- L. Slutrapport kontrollprogram Risatorp/Karlsro, 2023-12-15, Mitta AB
- M. Rapport - Trafikutredning ny vägkoppling mellan Södra Aspelundsvägen/Energivägen och Risavägen, 2025-02-26, COWI AB

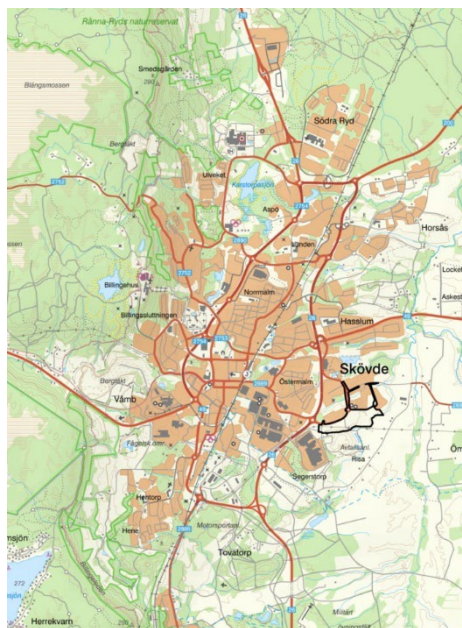
Lägesbeskrivning

Planområdet är beläget söder om verksamhetsområdet Timboholm ca 2 km sydost om Skövde centrum. Direkt söder om området finns återvinningscentral samt ett tidigare deponiområde (Risängen). Skövde Värmeverk ligger i anslutning till planområdet i norr. Planområdet innefattar del av Södra och Norra Aspelundsvägen, Energivägen och Varolavägen. Planområdet avgränsas i väst av transformatorstationen väster om Komponentvägen och i öst av fastigheten Värmeväxlaren 1. Sydost om området tar jordbruksmark vid.

Närmsta bostadsområden är Östermalm, ca 500 meter nordväst om planområdet och Segerstorp, ca 1 km sydväst om planområdet.

Areal

Planområdet omfattar en total areal av cirka 30 hektar.

Planområdets läge i Skövde.

Markägoförhållanden

Planområdet berör del av fastigheterna Skövde 5:241 5:255 och 5:258 samt hela Skövde 5:402 som ägs av Skövde kommun. Samt hela fastigheten Kakelugnen 1 och del av Värmekällan 4, del av Värmeväxlaren 1 och 2 och del av Karlslund 2 och 3 som alla är privat-ägda.

Kommunal mark (rosa) och planområdets avgränsning (vit).

Detaljplanens handläggning

Förfarande

Detaljplanearbetet sker med utgångspunkt från reglerna i plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Med hänsyn till det allmänna intresset handläggs detaljplanen med utökat planförfarande.

Planförslaget följer ÖP 2040 och är därav inte av stor vikt eller har principiell betydelse. Med hänsyn till att det bedöms finnas ett allmänt intresse att följa utvecklingen av verksamhetsområdet så handläggs detaljplanen med ett utökat planförfarande. Genom ett utökat planförfarande får medborgare större kännedom om pågående planering och det ger dem och övriga remissinstanser lite längre tid att ta del av planförslaget och lämna synpunkter.

Planprocessen

Planprocessen beräknas pågå under 2025–2026 med samråd i oktober-november 2025 och granskning av planförslaget i mars 2026. Kommunstyrelsen beräknas anta detaljplanen sommaren 2026.

Kommunstyrelsen har beslutat om uppdrag (KS 2020-11-30 § 224/20) och kommer besluta om antagande av detaljplanen. Inför samråds- och granskningsskeden sker en politisk avstämning av förslaget i beredningen samhällsbyggnad (BSB), där kommunstyrelsens arbetsutskott ingår tillsammans med presidierna för bygglövsnämnden, servicenämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Genomförandetid

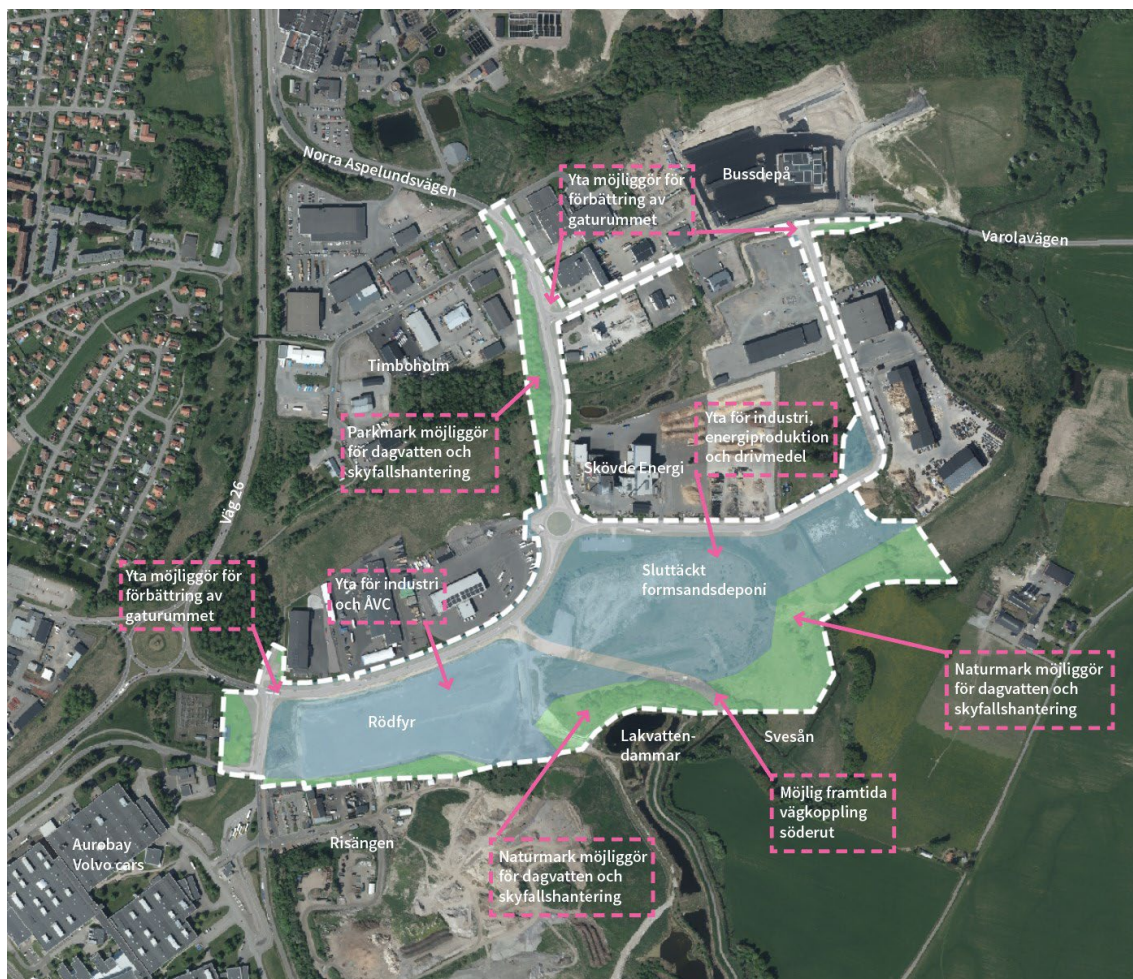
Detaljplanens genomförandetid är 10 år från den dag planen får laga kraft. Ändras eller upphävs planen under genomförandetiden har fastighetsägare rätt till ersättning för den skada denne åsamkas. Efter genomförandetiden fortsätter detaljplanen med dess byggrätter att gälla men ändras eller upphävs planen finns det ingen rätt till ersättning för de byggrätter som eventuellt gått förlorade.

Planförslaget

Sammanfattning

Planförslaget innebär att mark planläggs för industri med möjlighet att hantera avfall (ÅVC), energiproduktion samt hantering av drivmedel i form av vätgas. Närheten till Risängen och Timboholm skapar förutsättningar för synergier mellan verksamheter.

I den östra delen av planområdet planeras det i dagsläget för en vätgasanläggning för produktion av vätgas och tankstation för vätgas, industriverksamhet för kiselproduktion, hantering och lagring av bottenaska från energiproduktion, tillfällig lagring av balar samt produktion av el och fjärrvärme i ett nytt kraftvärmeverk.

Planområdet gränsar till områden där både föroreningar och sättningsproblematik finns samt flera ledningar och inspektionsbrunnar. Byggrätter inom området har utformats efter områdets speciella förutsättningar. Planläggning av området ska inte påverka Svesåns naturvärden negativt.

För att klara framtida klimatförändringar i form av skyfall och minimera riskerna kopplade till skyfall har planförslaget park- och naturmark utformats för att inrymma dammar och diken.

Fler verksamheter i området innebär fler transporter vilket planförslaget tar hänsyn till genom att anpassa gatumarken efter framtagna trafikutredning för området. Där utfarter anses olämpligt reglerar plankartan med utfartsförbud.

Konsekvenser för befintlig bebyggelse

Befintlig angränsande bebyggelse utgörs av verksamheter av liknande slag. Sektor samhällsbyggnad bedömer att ny bebyggelse och allmän platsmark som föreslås i detaljplanen inte resulterar i konsekvenser avseende trafikerörelser, buller, skuggning, insyn, ljus eller andra olägenheter som inte kan tålas inom området. Bedömningen av planförslagets konsekvenser i övrigt framgår under respektive kapitel.

Motiv till detaljplanens reglering

Allmän plats

Användningsbestämmelser

GATA – Gata

Användningen GATA används för att göra det möjligt att förbättra trafiksituationen inom planområdet och skapa en god trafikförsörjning och bra trafikmiljö för flera trafikslag såsom exempelvis tunga transporter, personbilar, cyklar och gångare. I användningen ingår komplement som behövs för vägens funktion som trafikanordningar såsom cirkulation, gatuparkeringar, trottoarer, gång- och cykelvägar, laddstolpar, planteringar för exempelvis träd, gräsytor, snöupplag, hållplatsskydd, kiosker med mera.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 6

NATUR – Natur

Användningen NATUR används för att säkerställa att gröonstråk bevaras i närheten av Svesån (ÖP 2040), att det finns utrymmen för att ta hand om dagvatten och skyfall samt att avstånd skapas mellan byggrätter och mark som ej är lämplig att belasta för att skydda kvartersmarken från risk.

I användningen ryms även andra komplement till grönområdets användning såsom exempelvis anlagda gångstigar, motionsslingor och gång- och cykelvägar. Även mindre byggnader ingår när dessa behövs för områdets skötsel eller bruk. Vägar för fordonstrafik är generellt inte tillåtet inom NATUR, undantaget är när det behövs för områdets behov, till exempel en mindre serviceväg för att nå en viss anläggning.

Marken ska användas för grönområden som inte är anlagda och som inte kräver någon omfattande skötsel. Grönområdet ska vara av den typ som inte sköts mer än enligt skötselplan.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1–3 samt 5 § 1–2 och 4–5

PARK – Park

Användningen PARK används för att göra det möjligt att ha anordnade grönområden längs Norra Aspelundsvägen och Komponentvägen inom planområdet. Ytorna är även till för att ta hand om dagvatten och skyfall.

PARK är inte avsedd för bebyggelse, men komplement exempelvis förvaringsmöjligheter kopplat till parkens service- och skötselbehov, gång- och cykelvägar och planteringar med mera får anläggas. Vägar för fordonstrafik är generellt inte tillåtet inom PARK undantaget är när vägar behövs för områdets behov för till exempel en mindre serviceväg för att nå en viss anläggning inom parken.

Parkanvändningen förutsätter skötsel av området enligt skötselplan eller enligt en likvärdig standard och skötsel för parker inom likartade områden.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1–3

P-PLATS – Parkering

Användningen Parkering används norr om Komponentvägen för att tillgängliggöra djurkyrkogården som finns utanför planområdet. Användningen innefattar parkering för alla slags fordon. Det kan handla om parkering för bussar, bilar, motorcyklar eller cyklar. Även komplement till parkeringen ingår såsom till exempel laddstolpar och belysningsarmatur med mera. Allmän plats Parkering med kommunalt huvudmannaskap ska vara tillgänglig för allmänheten.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1–2

Egenskapsbestämmelser

1:50 → – Minsta lutning är 1:50

Planbestämmelsen säkerställer markens minsta lutning till 2 % och lutningens riktning med avsikt att styra avrinning av dagvatten och skyfall inom allmän platsmark.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 5

damm₁ – Damm för dagvatten och skyfall

Planbestämmelsen säkerställer att damm ska anordnas inom allmän platsmark för att göra det möjligt att reglera skydd mot risker och störningar orsakade av dagvatten och skyfall. Bestämmelsen gör det möjligt att uppföra bebyggelse inom kvartersmarken där LOD inte är lämpligt och ytor måste hårdgöras på grund av förekomst av föroreningar.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 5

hpl₁ – Hållplats med väderskydd får uppföras

Planbestämmelsen säkerställer att hållplats med väderskydd kan uppföras inom användningen PARK längs Norra Aspelundsvägen.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 6

Kvartersmark

Användningsbestämmelser

E – Tekniska anläggningar

Användningen Tekniska anläggningar används för att säkerställa ytor för flera olika typer av tekniska anläggningar inom området. Exempelvis anläggningar för distribution, omvandling eller hantering av elektricitet, tele-, TV- och radiosignaler, digital datatrafik eller värme, kyla, vatten, avlopp och avfall.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3

J – Industri

Användningen Industri användas för att säkerställa kvartersmarkens användning för industriändamål inom planområdet och uppnå syftet med detaljplanen. Användningen Industri används för områden för produktion, lager, partihandel och annan jämförlig verksamhet, även komplement till verksamheten ingår i användningen. Användningen säkerställer att förorenad mark inte används för exempelvis odling och bostäder i framtiden.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 3–4 samt 5 § 1

E₁ – Kraftvärmeverk

Användningen Kraftvärmeverk gör det möjligt att uppföra anläggningar för produktion av energi som elektricitet och värme. Syftet med användningen inom planområdet är att skapa synergieffekter med närliggande verksamheter där exempelvis restavfall kan användas för produktion av energi.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 3–4 samt 5 § 3

E₂ – Avfallsanläggning

Användningen Avfallsanläggning gör det möjligt att uppföra anläggningar för hantering av avfall såsom exempelvis insamling av förpackningar och hantering av olika typer av materialåtervinning. Avser inte en ny deponi. Syftet med användningen inom planområdet är att skapa synergieffekter med närliggande verksamheter där exempelvis restavfall kan återvinnas.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 3–4 samt 5 § 3

G – Drivmedel

Användningen Drivmedel gör det möjligt att uppföra anläggningar för hantering och försäljning av drivmedel samt komplement till drivmedelverksamheten. Syftet med användningen är att skapa möjlighet för producenter av vätgas att även kunna sälja vätgas till allmänheten inom området.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 3–4 samt 5 § 3

Egenskapsbestämmelser

– Marken får inte förses med byggnad

Prickmark används för att säkerställa att marken inte förses med byggnad.

Prickmark är placerad i gräns till annan fastighet i syfte att skapa en sammanhängande stadsbild och fri sikt.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 1

Prickmark är placerad längs med gatumark i syfte att skapa tillgänglighet, fri sikt och trafiksäkerhet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 2 och 6

Prickmark är placerad inom u-område i syfte att säkerställa tillgängligheten till brunnar och provtagningspunkter samt tillgängligheten till befintliga och eventuellt framtida ledningar under mark.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3

Prickmark är placerad längs med och i närheten av ny placering av luftledning i syfte att skapa tillgänglighet till luftledning och säkerhetsavstånd till luftledning.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 3 och 5

Prickmark är placerad mot naturmark i syfte att inte bebyggelse placeras inom mark som inte är lämplig att bebygga på grund av geotekniska förhållanden.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 5 samt 6 § 2

ö₁ – Marken får endast förses med parkering, upplag och andra anläggningar än byggnader

Bestämmelsen är placerad inom yta i närheten av ny placering av luftledning i syfte att tydliggöra att marken kan användas till parkering, upplag och andra anläggningar än byggnader samt att skapa tillgänglighet till luftledning och säkerhetsavstånd till luftledning genom att inte tillåta permanenta byggnader.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 3 och 5

ö₂ – Marken får inte förses med byggnadsverk

Bestämmelsen är placerad mot planområdets sydvästra, mittersta och del av den östra naturmarken i syfte att inget byggnadsverk placeras inom mark som inte är lämplig att bebygga på grund av geotekniska förhållanden. Byggnadsverk är en byggnad eller annan anläggning.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 5 samt 6 § 2

ö₃ – Marken får inte förses med byggnadsverk med undantag för väg

Bestämmelsen är placerad inom industrimark som gränsar till Risängens område i söder, under ny placering av luftledning och söder om ny placering av luftledning. Yta under luftledning ska vara fri. Syftet är dels att skapa tillgänglighet till luftledning och säkerhetsavstånd till luftledning genom att inte tillåta byggnadsverk men ändå göra det möjligt att anlägga en väganlutning mellan planområdet och Risängen i framtiden.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 3 och 5 samt 6 § 6

h₁ - Högsta totalhöjd är angivet i meter

Bestämmelsen om 5 meter totalhöjd är placerad inom yta för teknisk anläggning i syfte att säkerställa att transformatorstationer och mindre tekniska anläggningar inryms i området.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1 och 5 § 3

Bestämmelsen om 12 och 15 meter totalhöjd är placerad inom yta i planområdets västra och östra del i syfte att säkerställa stadsbilden inom området.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 1 och 3 § 1

Bestämmelsen om 20 meter totalhöjd är placerad inom yta i planområdets västra del i syfte att skapa förutsättningar för verksamheter i behov av större volymer för att bedriva sin verksamhet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 4, 5 § 3 samt 6 § 8

h₂ - Högsta totalhöjd på byggnadsverk är 20 meter exklusive skorsten

Bestämmelsen om 20 meter totalhöjd exklusive skorsten är placerad inom yta i planområdets östra del för att skapa förutsättningar för verksamheter i behov av större volymer med skorsten högre än angivna 20 meter. Syftet är att säkerställa att byggnadsverk inte är högre än 20 meter men ändå tillåta skorsten.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 4, 5 § 3 samt 6 § 8

 – Minsta lutning är 1:50

Planbestämmelsen säkerställer markens minsta lutning till 2 % och lutningens riktning med avsikt att styra avrinning av dagvatten och skyfall till allmän platsmark.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 5

n₁ - Trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk

Bestämmelsen är placerad längs med Södra Aspelundsvägen i syfte att bevara den trädrad som finns för att skapa förutsättningar för ekosystemtjänster även i framtiden. Trädraden bidrar även till viss del med skydd för vind och partiklar i industriområdet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1 och 2 samt 5 § 4

n₂ - Markens höjd får inte vara högre än angivet i meter över nollplanet

Bestämmelsen är placerad under ny placering av luftledning i syfte att skapa säkerhetsavstånd mellan mark och luftledning genom att belysa hur hög marken får vara för att inte skapa risk för människors hälsa.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 3 och 5

n₃ - Markens får inte användas för parkering

Bestämmelsen är placerad under ny placering av luftledning i syfte att säkerställa hur ytan kan användas för att inte skapa risk för människors hälsa.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 3 och 5

n₄ - Markens höjd får inte vara lägre än 117 meter över nollplanet

Bestämmelsen är placerad inom yta i planområdets östra del i syfte att marken höjs till 117 meter över havet för att ligga över bräddnivån och säkerställa att dagvattnet rinner vidare inom ytan.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 5

l₁ - Markreservat för allmännyttig luftledning

Bestämmelsen är placerad längs ny placering av luftledning i syfte att skapa tillgänglighet till luftledning.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3

u₁ – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar

Bestämmelsen är placerad inom yta där underjordiska ledningar finns i syfte att säkerställa tillgängligheten till befintliga och eventuellt framtida ledningar under mark.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3

u₃ – Brunnar och provtagningspunkter ska vara tillgängliga för inspektion och provtagning

Bestämmelsen är placerad inom yta där brunnar och provtagningspunkter finns i syfte att säkerställa tillgängligheten till dessa för framtida inspektioner och provtagningar.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3 och 4

p₁ – Byggnad ska placeras minst 5,0 meter från fastighetsgräns

Bestämmelsen är placerad inom planområdets mitt i syfte att skapa siktlinjer och tillgänglighet mellan fastigheter om ytan delas upp i flera fastigheter.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 1

m₁ – Schaktning får inte ske utan tillstånd

Bestämmelsen är placerad inom yta där fyllnad av rödfyr och sluttäckt sotsandsdeponi finns i syfte att uppmärksamma förekomsten av föroreningar för att inte orsaka risker för exponering eller spridning samt för att säkerställa att schaktning sker säkert med tanke på de geotekniska förhållandena i anslutning till planområdet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2, 4 och 5 samt 6 § 2

 – *Utfartsförbud*

Gränsen är placerad längs delar av Komponentvägen, Södra Aspelundsvägen och Energivägen i syfte att begränsa antalet utfarter och skapa en trafiksäker miljö för alla i industriområdet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 6 § 6

b₁ – Yta ej lämplig för infiltration

Bestämmelsen är placerad inom ytor där föroreningar i form av rödfyr eller sotsand finns där infiltration av dagvatten inte är lämplig i syfte att säkerställa att inte dagvatten förs ner i de förorenade massorna inom området och sprider föroreningar vidare med grundvattnet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 4

b₂ – Källare får inte finnas

Bestämmelsen är placerad inom ytor där föroreningar i form av rödfyr eller sotsand finns i syfte att hindra bebyggelse i förorenade massor.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 4

b₃ – Marken ska inte vara genomsläpplig

Bestämmelsen är placerad inom ytor där förorening i form av rödfyr finns i syfte att marken ska vara asfalterad med en extra tät (lågpermeabel) asfalt som skyddsskikt för att inte sprida rödfyr.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 4

b₄ – Grundläggning för byggnadsverk som överskrider belastningen 10 kPa/kvm ska ske med pålning

Bestämmelsen är placerad inom den södra kvartersmarken för industri i syfte att reglera grundläggning för byggnadsverk med en belastning över 10 kPa/kvm till pålning då tyngre byggnadsverk riskerar att påverkas av angränsande geologiska förutsättningar.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 5 samt 6 § 2

e₁ – Största byggnadsarea är angivet i m²

Bestämmelsen är placerad inom den södra kvartersmarken för industri och olika tekniska anläggningar i syfte att reglera att exploateringen inte blir större än ungefär en tredjedel av ytan för att göra det möjligt för verksamheterna att anordna ytor för verksamhetens behov inom sin fastighet, såsom exempelvis parkering, interna vägar och hantering av transporter.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1, 3 och 4 samt 5 § 3

a₁ - Marklov krävs även för fällning av träd med ett stamomfång över 30 cm

Bestämmelsen är placerad längs med Södra Aspelundsvägen i syfte att uppmärksamma att den trädrad som finns för att skapa förutsättningar för ekosystemtjänster även i framtiden ska bevaras. Trädraden bidrar även till viss del med skydd för vind och partiklar i industriområdet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 3 § 1 och 2 samt 5 § 4

a₂ - Marklov krävs även för att ta bort hårdgjorda ytor

Bestämmelsen är placerad inom ytor där förorening i form av rödfyr finns i syfte att marken ska vara asfalterad med en extra tät (lågpermeabel) asfalt som skyddsskikt för att inte sprida rödfyr och att skyddsskiktet inte får tas bort.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2 och 4

u₂ – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (sekundär planbestämmelse)

Bestämmelsen är placerad inom yta där underjordiska ledningar finns i syfte att säkerställa tillgängligheten till befintliga och eventuellt framtida ledningar under mark.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3

u₄ – Brunnar och provtagningspunkter ska vara tillgängliga för inspektion och provtagning (sekundär planbestämmelse)

Bestämmelsen är placerad inom yta där brunnar och provtagningspunkter finns i syfte att säkerställa tillgängligheten till dessa för framtida inspektioner och provtagningar.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 3 och 4

Egenskapsbestämmelser för all kvartersmark

Ändrad lovplikt - Marklov krävs även för schaktning och fyllning

Bestämmelsen är placerad inom hela planområdet för att uppmärksamma förekomsten av föroreningar och de geotekniska förhållandena inom hela planområdet och i anslutning till planområdet. Syftet är dels att förebygga spridning av föroreningar med hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt dels för att förebygga vatten- och luftföroreningar. Syftet är också att med hänsyn till de befintliga markförhållanden som finns inom och utanför planområdet förebygga olyckor vid schaktning och fyllning för att inte problem ska uppstå när laster tas bort eller tillförs vid arbeten inom planområdet, vilket kan påverka mark söder om planområdet negativt.

Schakt i förorenad jord är en anmälningspliktig verksamhet.

Lagstöd: Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap. 5 § 1, 2, 4 och 5 samt 6 § 2

Detaljplanens genomförande

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Skövde kommun är huvudman för allmän plats och ansvarar för finansiering, anläggande och framtida drift.

På kvartersmark ansvarar exploatören för projektering och genomförande av ny bebyggelse.

Fastighetsrättsliga frågor

Konsekvenser för fastigheter och rättigheter beskrivs under sista stycket i dokumentet.

Fastighetsbildning

Detaljplanen möjliggör nybildning och ombildning av en eller flera fastigheter för ändamål som framgår av plankartan. För att genomföra förändringar i fastighetsindelningen krävs en ansökan om lantmäteriförrättning enligt Fastighetsbildningslagen. Fastighetsbildning inom planområdet sker på initiativ av berörda fastighetsägare.

Fastighetsbildningen kan omfatta:

Nybildning av fastigheter i enlighet med planens kvartersindelning.

Ombildning eller justering av befintliga fastigheter för att överensstämja med planens användningsområden.

Säkerställande av att allmän platsmark övergår till kommunalt ägande där så krävs.

Upprättande av rättigheter såsom servitut och ledningsrätter för teknisk försörjning.

Lantmäteriförrättningarna genomförs av Lantmäterimyndigheten och kan ske successivt i takt med att planens olika delar realiserar.

För mer information om påverkan på befintliga fastigheter, se avsnittet Konsekvenser.

Inlösen av allmän plats

I de fall då privatägd mark planläggs som allmän plats enligt detaljplanen, uppstår enligt 6 kap. 13 § plan- och bygglagen (PBL) en rätt för kommunen att lösa in marken. Om marken samtidigt är avsedd att användas för ett allmänt ändamål, såsom gata, park eller natur, föreligger även en skyldighet för kommunen att genomföra inlösen.

Inlösen kan ske utan stöd av överenskommelse, vilket innebär att både kommunen och berörd fastighetsägare har möjlighet att initiera en lantmäteriförrättning för att reglera äganderätten. Inlösen sker med stöd av Expropriationslagens bestämmelser och ersättning utgår enligt gällande regler.

Rättigheter

Inom planområdet finns befintliga rättigheter, såsom servitut och ledningsrätter, som helt eller delvis kan komma att påverkas av planens genomförande. Dessa rättigheter kan behöva upphävas, ändras eller ersättas i samband med fastighetsbildning eller annan lantmäteriförrättning.

För att säkerställa tillgång till teknisk försörjning och kommunikationer kan nya servitut eller ledningsrätter behöva upprättas. Upplåtelse av ledningsrätt kan ske antingen i samband med fastighetsbildning eller som en fristående ledningsrättsåtgärd enligt ledningsrättslagen.

Både kommunen, ledningsägare och berörda fastighetsägare kan initiera förrättningar för att reglera rättigheterna. För mer information om påverkan på befintliga rättigheter, se avsnittet Konsekvenser.

Gemensamhetsanläggning

Inom planområdet finns i dagsläget inga befintliga gemensamhetsanläggningar. Detaljplanen förutsätter inte att några gemensamhetsanläggningar behöver bildas för att planen ska kunna genomföras.

Om behov av gemensam användning av anläggningar skulle uppstå i samband med genomförandet, exempelvis för tillgång till teknisk försörjning, vägar eller andra funktioner, kan gemensamhetsanläggningar bildas genom anläggningsförrättning enligt Anläggningslagen. Sådana förrättningar initieras av berörda fastighetsägare och prövas av Lantmäterimyndigheten.

Tekniska frågor

Allmän plats

Inom planområdet finns användningarna PARK, NATUR, GATA och P-PLATS som alla är allmän plats.

Skövde kommun ansvarar för utbyggnad och drift av allmänna ytor som park-, natur-, gatumark och parkering.

Drift och skötselstandard för områdets allmänna platser ska ske i enlighet med Skövde kommuns gällande "Driftinstruktioner för offentlig mark".

Kvartersmark

Formsanddeponin i öst är täckt av de invasiva arterna kanadensiskt gullris och blomsterlupin. Vid exploateringen ansvarar exploatören för att eventuella bortgrävda eller omgrävda massor behandlas då det är väsentligt att se till att dessa inte sprids till nya växtplatser.

Vatten och avlopp

Detaljplanen kommer att omfattas av nytt verksamhetsområde för kommunala VA-ledningar. Nya fastigheter ska anslutas till det kommunala ledningsnätet.

Inom allmän plats ansvarar Skövde kommuns sektor service för utbyggnad och drift av vatten och avlopp.

Inom kvartersmark ansvarar exploatören för anläggande och framtida drift av servisledningar.

Dagvatten

Detaljplanen kommer att omfattas av nytt verksamhetsområde för kommunala dagvattenledningar. Nya fastigheter ska anslutas till det kommunala ledningsnätet.

För utbyggnad och drift av dagvattenanläggning på allmän platsmark ansvarar Skövde kommuns sektor service.

För utbyggnad och drift av dagvattenanläggning på kvartersmark ansvarar respektive exploatör.

El

Nya byggnader inom planområdet kommer att anslutas till Skövde Energi AB:s elnät. Detaljplanen möjliggör för utökning av antalet transformatorstationer vid behov.

Exploatören ska hålla med schakt och kanalisation åt eldistributören Skövde Energi AB ifrån elrum/fasadskåp till tomtgräns dit Skövde Energi AB anvisar. Elrum ska placeras mot yttervägg och uppfylla gällande krav på storlek.

Skövde Energi AB ansvarar för utbyggnad och drift av elnätet inom planområdet, både inom allmän platsmark och kvartersmark.

Fiber

Planområdet kan anslutas till Skövde Stadsnät som är ett öppet nät.

Exploatören ska hålla med schakt och kanalisation åt Skövde Stadsnät inom kvartersmark. För utbyggnad och drift av fiber på allmän platsmark ansvarar Skövde kommuns sektor service.

Uppvärmning

Ny bebyggelse kan anslutas till befintligt fjärrvärmenät inom planområdet. Skövde Energi AB ansvarar för anläggande och drift av servisleddningar för fjärrvärme fram till ny byggnad. Skövde Energi AB ansvarar för fjärrvärmenätet inom planområdet.

Avfallshantering

Samråd kring utformning och placering av avfallslösning sker mellan exploatören, sektor samhällsbyggnad och Avfalls & Återvinning Skaraborg (A&ÅS).

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Kommunens kostnader i samband med exploateringen ska täckas av intäkter för markförsäljning inom planområdet.

Vatten och avlopp

Avgifter för vatten och avlopp i enlighet med Skövde kommuns taxa.

Lantmäteriförrättning

Avgifter för fastighetsbildningsåtgärder i enlighet med den kommunala lantmäterimyndighetens taxa.

Bygglov och bygganmälan

För bygglov och bygganmälan erläggs avgifter enligt taxa för bygglovsnämndens verksamhet. Någon planavgift tas inte ut i samband med bygglov.

Planavgift

Kostnaderna för framtagande av detaljplan regleras i avtal mellan sektor samhällsbyggnads enheter mark- och exploatering och plan. Ingen planavgift tas ut i samband med bygglov.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Till *Strategisk plan med budget* hör en *Leveransplan* för åren 2025–2027 som anger en målsättning om att aktuellt område ska byggas ut mellan åren 2027-2029.

Upplysningar

Upplysning på plankartan anger att förekomsten av föroreningar inom planområdet innebär att tillsynsmyndighet alltid ska kontaktas för samråd om markarbeten kräver anmälan enligt 28 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899).

Störande verksamheter såsom sprängning eller liknande bör undvikas under häckningsperiod för identifierade fågelarter inom planområdet.

Hänsyn ska tas till identifierade och befintliga naturvärdesobjekt inom planområdets naturmark. Exempelvis ska inte tillfälliga vägar eller upplag av massor ske där naturvärden finns. Dispenser gällande naturvärden och arter måste inhämtats innan markarbeten kan påbörjas.

Om avskärande diken behövs för att leda bort markvatten från angränsande naturmark och skydda planområdet krävs en ansökan om dispens från markavvattningsförbudet och en ansökan om tillstånd för markavvattning. Både dispens och tillstånd hanteras av Länsstyrelsen. Om vatten ska avledas mot diken som ingår i markavvattningsföretag bör samråd hållas med berört markavvattningsföretag.

Den miljötekniska markundersökningen som gjorts är tillräcklig i plansammanhang men begränsning av utbredning av förorening ska fastställas innan bygglov får ges inom utpekade områden.

De geotekniska undersökningar som gjorts är tillräckliga för överväganden i plansammanhang. Inför detaljprojektering av kvartersmarken (grundläggning, eventuella uppfyllnader mm) kommer det att erfordras ytterligare undersökningar.

Utökad lovplikt

Den generella bygglovsplikten som gäller inom detaljplan (plan- och bygglagen 9 kap.) har utökats med lovplikt för:

- Marklov krävs även för schaktning och fyllning
- Marklov krävs även för fällning av träd med ett stamomfång över 30 cm
- Marklov krävs även för att ta bort hårdgjorda ytor

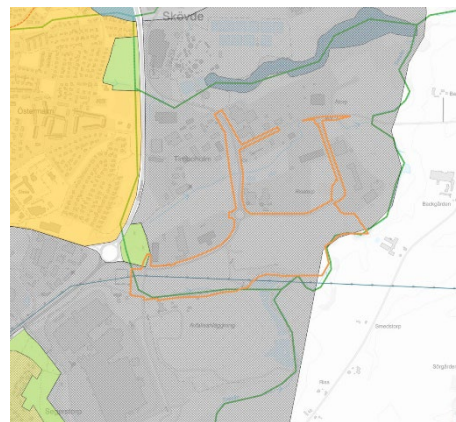
Kommunala planeringsunderlag

Översiktsplan

I Översiktsplan 2040 utpekas planområdet som område för verksamhet och industri.

Förslaget bedöms vara förenligt med ÖP 2040 därför att detaljplanen möjliggör för verksamheter och industri.

Planområdet ligger inom Aspelund–Risatorp–Volvoområdena som beskrivs som ett av de större utbyggnadsområden för verksamheter som innefattar större ytor för ny exploatering i Skövde kommun. Här föreslås exempelvis verksamheter som är ytkrävande, genererar tung trafik eller som påverkar omgivningen med buller eller lukt. Här ingår traditionella industriområden som kan vara störande för omgivningen och inte är förenligt med bostäder.

Utsnitt från ÖP 2040 där gråa ytor visar markanvändningen verksamheter och industri, grön linje visar grönsådd. Planområde orange linje.

Planeringsprinciper verksamhet och industri:

- Komplettering inom verksamhetsområden bör undersökas.
- För ett effektivt markutnyttjande bör samutnyttjande av mark för bland annat infarter och parkeringsplatser undersökas i planläggning och bygglovgivning.

I ÖP 2040 beskrivs planeringsprinciper för Aspelund–Risatorp–Volvoområdena:

- Hänsyn ska tas till farligt gods, dagvatten, grönsådd samt skredbenägen mark i anslutning till Svesån. Området innehåller platser med förorenad mark.
- Framtida expansionsmöjligheter för återvinningscentralen och dess materialhantering ska beaktas inom området.

Planförslaget följer utvecklingsinriktningen och planeringsprinciperna som ÖP 2040 anger.

Planprogram

Då planförslaget har tydligt stöd i ÖP 2040 så bedöms det inte vara nödvändigt att detaljplanen föregås av ett programskede.

Detaljplaner

Gällande detaljplaner som ligger helt eller delvis inom planområdet:

Plannummer	Namn	Beslutsdatum
1683K-ST 271	Del av Östra leden etapp I	1980-09-05
1683K-ST 225	Industriområdet Timboholm i Skövde etapp I	1971-12-08
1496K-DP 647	Tillägg till Kv Karlslund	2012-05-28
1496K-DP 463	Kv Karlslund mm	2000-07-31
1496K-DP 510	Kv Värmekällan mm (Avfallsförbränningsanläggning)	2003-05-28
1496K-DP 645	Ändring Timboholms industriområde, etapp II mm	2012-04-10
1496K-DP 577	Timboholms industriområde, etapp II mm	2006-12-14
1683K-ST303	Kv Komponenten mm	1986-09-23
1496K-DP 595	Komponentvägen mm	2007-12-15

Nedan anges detaljplaner som gränsar till planområdet. Innehållet i dessa överensstämmer i stora drag med intentionerna med användningen av planområdet.

Plannummer	Namn	Beslutsdatum
1496K-DP 670	Delar av Komponenten 2 och 3 mm	2015-01-08
1496K-DP 641	Timboholm, utökning av kv Risatorp (bussdepå mm)	2012-01-09
Överklagad	Risatorp 5 mfl	-

Övriga

Vision 2040 och kommunfullmäktiges mål

Visionen är långsiktig och pekar ut den gemensamma färdriktningen med siktet inställt på 2040. Utifrån Vision Skövde 2040 har kommunfullmäktige beslutat (§22/23) om prioriterade utvecklingsmål för mandatperioden. Målen konkretiserar Vision Skövde 2040 och svarar på frågan "Vilka samhällsutmaningar ska Skövde kommun prioritera under den här mandatperioden?"

Kommunfullmäktige har pekat ut tre prioriterade målområden. Dessa tre är: Barn och unga, Klimat och miljö samt Tillväxt och attraktionskraft.

Planuppdrag

Kommunstyrelsen beslutade 2020-11-30 § 224/20 att ge sektor samhällsbyggnad i uppdrag att upprätta detaljplan för Södra Aspelund (Risatorp Södra).

Beslut om betydande miljöpåverkan

Om genomförandet av planen kan antas få en betydande miljöpåverkan, ska enligt plan- och bygglagen (PBL 4 kap. 34 §) miljökonsekvenserna redovisas i omfattning och innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

När kommunen tar ställning till om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan görs en *undersökning om betydande miljöpåverkan* (behovsbedömning). Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras och resultatet redovisas i form av en miljökonsekvensbeskrivning.

Sektor samhällsbyggnad bedömer utifrån framtagna behovsbedömning (bilaga A) att det inte går att utesluta att planen och dess genomförande kan medföra betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-11-30 § 224/20 att genomförandet av planförslaget kan medföra en betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning ska utföras och resultatet redovisas i form av en miljökonsekvensbeskrivning.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Ramboll Sweden AB har på uppdrag av Skövde kommun tagit fram en strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning för detaljplanen. MKB:n ingår i planhandlingarna. För att ta del av miljökonsekvensbeskrivningens resonemang kring förutsättningar och miljökonsekvenser se bilaga D. Miljöbedömningsprocessen har skett integrerat med detaljplaneprocessen.

En sammanfattning samt sektor samhällsbyggnads ställningstagande utifrån resultatet av MKB:n redovisas nedan.

Sammanfattning MKB

Tabellen redovisar en samlad översikt av konsekvenserna för varje aspekt och hur det skiljer sig åt mellan nollalternativet och planförslaget.

Väg 26 är av riksintresse för kommunikation och ligger i närheten av planområdet. Planområdet är beläget inom riksintresseområde för försvaret (MSA-område). Ingen av dessa riksintressen bedöms påverkas av planförslaget.

Planförslaget bedöms medföra en måttlig negativ konsekvens för mark- och grundvatten, då det föreligger risk för spridning av markföroreningar samt risker kopplade till de geotekniska

förutsättningarna (stabilitet och sättningar). Om föreslagna åtgärder vidtas kan risken för spridning av markföroreningar minskas till nuvarande nivå, vilket i likhet med nollalternativet medför en liten negativ konsekvens för mark- och grundvatten. Så länge föroreningarna finns kvar i marken kan risken för spridning till mark och grundvatten inte uteslutas.

Det bedöms möjligt att inom planområdet anlägga dagvattenhantering som begränsar negativ påverkan på närliggande vattenförekomster (Svesån, Ömboån, Ösan). Med inarbetade åtgärder (planlagda områden som ger plats för fördröjning och rening av dagvatten) bedöms påverkan på ytvatten medföra en liten negativ konsekvens. Genom att säkerställa att erforderlig fördröjning och rening genomförs bedöms planen inte motverka möjligheten att uppnå MKN.

Planförslagets konsekvens för naturmiljön jämfört med nollalternativet bedöms bli liten eftersom områden med höga naturvärden redan har försvunnit permanent. Planförslaget bedöms inte påverka bevarandestatus för några hotade arter, samt ha försumbar påverkan på landskapsobjektet kring Svesån. En viss förlust av naturmark sker då denna omvandlas till industrimark, vilket medför förlust av öppen gräsmark som inte hyser några höga naturvärden. Naturmiljö i vatten kan förbättras då dagvatten kommer att renas och fördröjas.

Planförslaget medför inga negativa konsekvenser för kulturmiljön. Förutsatt att modellflygklubbens anläggning kan omlokaliseras bedöms planförslaget inte heller leda till några negativa konsekvenser för friluftslivet.

Planförslaget möjliggör för etablering av verksamheter som väntas ge upphov till buller, både från transporter och externt industribuller. Nya verksamheter väntas också medföra utsläpp av luftföroreningar och ge luktstörningar. Sammantaget bedöms detta som en liten negativ konsekvens för människors hälsa, men riskerar inte att överskrida MKN för buller och luft.

Aspekt	Nollalternativ	Planförslag
Riksintresse kommunikation, MB 3 kap 8§	Ingen eller försumbar konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Riksintresse Försvarsmakten, MB 3 kap 9§	Ingen eller försumbar konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Mark- och grundvatten	Liten negativ konsekvens	Måttlig konsekvens
Ytvatten	Liten negativ konsekvens	Liten negativ konsekvens
Naturmiljö på land	Ingen eller försumbar konsekvens	Liten negativ konsekvens
Naturmiljö i vatten	Liten negativ konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Kulturmiljö	Ingen eller försumbar konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Naturresurser	Ingen eller försumbar konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Friluftsliv	Ingen eller försumbar konsekvens	Ingen eller försumbar konsekvens
Människors hälsa- buller	Ingen eller försumbar konsekvens	Liten negativ konsekvens
Människors hälsa- luft	Ingen eller försumbar konsekvens	Liten negativ konsekvens
Människors hälsa- lukt	Ingen eller försumbar konsekvens	Liten negativ konsekvens

Sammanfattning av samtliga konsekvenser för miljöaspekterna samt förklaring av färgskalan.
Källa: Strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning, 2025-10-02, bilaga D

	Positiva konsekvenser
	Ingen eller försumbar konsekvens
	Liten negativ konsekvens
	Måttlig negativ konsekvens
	Stor negativ konsekvens
	Mycket stor negativ konsekvens

I tabellen bredvid sammanställs riskerna för nollalternativet och planförslaget. Risker relaterat till farligt gods, kraftledning, samt översvämningar har bedömts som acceptabla för både nollalternativ och planförslag. Vid anläggning av nya verksamheter kan ytterligare risker tillkomma vilka bör beaktas i genomförandefasen.

Aspekt	Nollalternativet	Planförslag
Farligt gods	Acceptabel	Acceptabel
Kraftledning	Acceptabel	Acceptabel
Översvämningar	Acceptabel	Acceptabel

Översikt av risker.

Källa: Strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning, 2025-10-02, bilaga D

Vid anläggning av nya verksamheter kan ytterligare risker tillkomma vilka bör beaktas i genomförandefasen.

Planförslaget medför vissa negativa konsekvenser för naturmiljö och människors hälsa, då naturmark får ge plats för industriverksamhet som väntas ge upphov till buller och luftutsläpp. Samtidigt möjliggörs för hantering av dagvatten, som kan renas och fördröjas. Inga MKN väntas överskridas och samtliga risker är på en acceptabel nivå. Därmed bedöms planen vara genomförbar.

Skövde kommuns ställningstagande

Sektor samhällsbyggnad gör utifrån resultatet av MKB:n den sammanvägda bedömningen att ett genomförande av detaljplanen är möjlig och inte bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan.

Planeringsförutsättningar och konsekvenser

Den västra delen av planområdet utgörs av rödfyr, bortsett från en spärrdamm för uppsamling av dagvatten från Volvo cars/Aurobay Sweden AB. Den östra delen utgörs av en sluttäckt deponi för formsand/sotsand från Volvo Powertrain AB. I södra delen av den tidigare deponin har Skövde modellflygklubb ett anlagt flygfält för modellflyg med tillhörande byggnader. Söder om planområdet ligger dammar för lakvattenhanteringen från Risängens avfallsanläggning. Markytan inom planområdet är relativt plan men det finns branta slänter ner mot dammen och Svesån söder om planområdet.

Geoteknik och hydrologi

En sammanfattad geoteknisk undersökning har tagits fram av konsult Mitta AB, 2025-09-22, bilaga B. Till grund för sammanfattningen ligger flera undersökningar som har tagits fram både innan flytt av rödfyr till planområdet och efter flytt av rödfyr. Ett kortare sammandrag redovisas nedan.

Förutsättningar

Marken utgörs huvudsakligen av fyllning/husmushaltig jord på fast lera/torrskorpelera som vilar på siltig lera/lerig silt som underlagras av morän. Bergets djup har inte undersökts, SGI:s jordartskarta för jorddjup anger ett skattat jorddjup som varierar mellan 20–30 meter. I anslutning till Svesån förekommer svämsediment och kärrtorv.

Uppmätta jordartsförhållanden är sådana att de ej hindrar planerad detaljplan, dock finns restriktioner avseende släntlutningar och byggnation kopplat till stabilitet att ta hänsyn till. Vad som gäller släntlutningar mot lakvattendammen rekommenderas generellt att en släntlutning på 1:5 eftersträvas, lokalt kan tvärare slänter tillåtas dock ej tvärare 1:4.

Arbeten med stabilitetshöjande åtgärddar pågår.

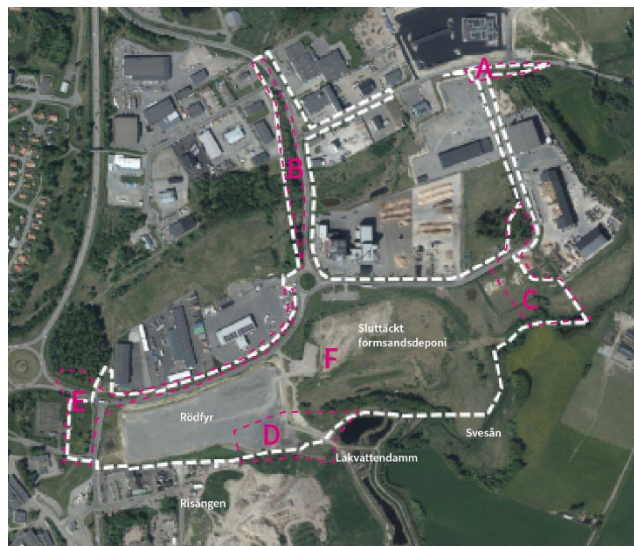
I undersökningen (bilaga B) redovisas delområde A-F mer ingående (se bild för delområden).

Inom delområde A är marken relativt plan, dock förekommer slänter och höjdskillnader i form av ett dike med ett djup på ca fyra meter under nuvarande markyta. Delområdet innehåller jordartsvariationer i de övre jordlagren.

Inom delområde B förekommer lätt kuperad mark, och slänter mot befintligt dike, ca fyra meter under markytan. Inom området är jordartsförhållandena relativt likartade.

Inom delområde C är markytan relativt plan med svag slutning ner mot söder. Längst i söder avgränsas delområdet med branta slänter ned mot Svesån. Uppmätta jordartsförhållanden är av likartad karaktär.

Inom delområde D är markytan relativt plan och stiger kraftigt mot en höjd vid återvinningscentralen. I östra delen av delområdet lutar markytan ned mot befintlig lakvattendamm. I västra delen av delområdet har marken dominerats av fyllning medan ingen fyllning har påträffats i östra delen.

Planområdet med delområden enligt geotekniska undersökningar (Bilaga B).

Delområde E utgörs av ett befintligt dike med slänter mot befintlig väg och industrimark. Dikets djup är ca en meter och ca fyra meter bred. I västra delen påträffas mer silt och lokalt förekommer sand.

I västra delen av delområde F förekommer en plan yta som släntar uppåt mot befintlig deponi/avfallsanläggning i söder. I östra delen är marken något kuperat, vidare släntar marken i södra delen nedåt mot lakvattendammen.

Inom västra delen av delområde F utgjordes marken *innan* området fylldes upp med grov fyllning av lerig mulljord/mullhaltig lera och därunder av finsediment såsom lera och silt som vilar på för utförda sonderingar fast botten, troligen fast lagrad friktionsjord, block eller berg.

Inom västra delen av delområde F utgörs marken *efter* utfyllningen av grov fyllning bestående av krossmaterial och rödfyr med varierande mäktigheter upp till som mest ca nio meter. Därunder påträffas silt och/eller lera med torrskorpekaraktär, huvudsakligen lera påträffats innehållande rikligt med silt/siltskikt och även finsandskikt.

Inom östra delen av delområde F utgörs marken inom det gamla deponiområdet av sotsand av varierande mäktighet ovan leran. I området runt omkring sotsandsutfyllnaden utgörs ytskiktet huvudsakligen av lerig mulljord och mullhaltig lera. Inom det utfyllda området utgörs ytskiktet av ett tunnare skyddsskikt av varierande slag. Härunder följer formsand ner till ca fyra till fem meters djup. Underliggande jord utgörs av finsediment såsom lera och silt som direkt eller via skikt av friktionsjord vilar på för utförda sonderingar fast botten, troligen fast lagrad friktionsjord, block eller berg.

Leran och silten är av varvig karaktär och i de övre skikten delvis utbildad som torrskorpa. Leran bedöms huvudsakligen som halvfast lagrad och har en mäktighet varierande mellan ca 10 och drygt 15 meter. Den underliggande friktionsjorden har ej undersökts men bedöms som halvfast lagrad. De utförda trycksonderingarnas nedträningsdjup varierade mellan 9,3 och 20,0 meter.

Sammanfattningsvis utgörs området huvudsakligen av fyllning på lera eller silt, som bedöms vara fast. Enligt noteringar i fält bedöms det fasta lagret ha torrskorpekaraktär. Därunder förekommer lera, rikligt skiktat med silt som övergår till fast friktionsjord/morän.

De avvägda nivåerna vid de undersökta punkterna varierade mellan +109,7 och +126,9. Marken inom undersökt område består av skog, gräs- och fyllnadsytor.

Ras, skred och erosion

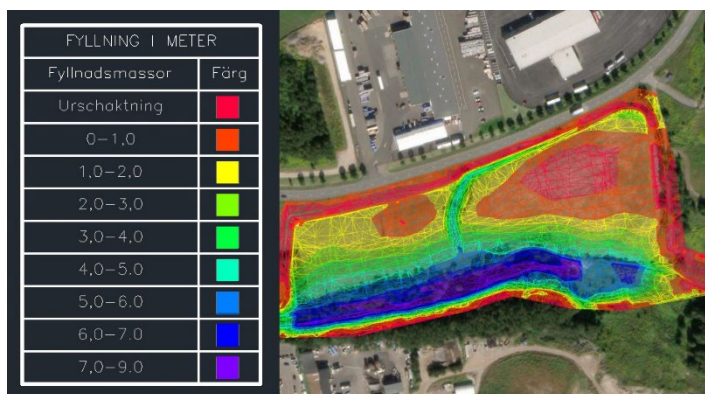
Inom hela planområdet förekommer kohesionsjord/lera i olika omfattning.

Fördjupade sättningsundersökningar har utförts i fält specifikt för det sydvästra området som uppfyllts med fyllning bestående av krossmaterial och rödfyr.

Detta för att ta reda på den underliggande lerans egenskaper och sättningsförloppet.

Sammanfattningsvis kan sägas att beräknade sättningar mellan ca tre och upp till 25 cm erhålls efter tio år. Den lägre sättningen erhålls vid fyllningstjocklek på en meter och den högre sättning erhålls vid fyllningstjocklek på åtta meter.

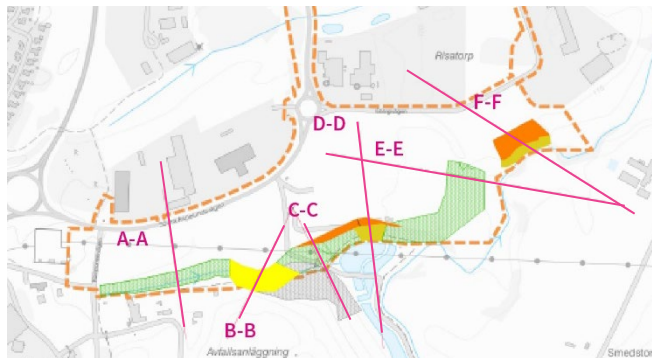
Idag bedöms drygt 50 % av dessa ha uppkommit.

Modell över utförd fyllning i meter.
Källa: Geoteknisk undersökning, bilaga B

Generellt förekommer skredbenägna områden i planområdets södra del. Möjlig, ringa risk för skred i övriga planområdet. Lokalt i anslutning till lakvattendammen är säkerhetsfaktorn mot skred lägre, detta på grund av att slänten lokalt är något brantare.

Stabilitetsberäkningarna har utförts i sex sektioner. Sektionernas läge har valts där de brantaste slänter identifierats och där markgeometri har ändrats. För detaljerade beräkningar se bilaga B. Sammanfattningsvis är slänt godkänd där sektioner går över grön yta (A-A, C-C och E-E). I sektion B-B, D-D och F-F behövs åtgärder för att säkra släntstabiliteten.

Planområdet med sektioner för stabilitetsberäkningar.

Sektion B-B är belägen i sydvästra delen av detaljplanen och angränsar till den befintliga avfallshanteringens Risängen i norr. Arbete pågår med att projektera sluttäckningen för deponin där stabilitetsfrågorna påverkas av utformningen av Risängen.

Sektion D-D är belägen i södra delen mot lakvattendammen. Här redovisas ungefärlig utbredning och en massbalans för att erhålla tillfredsställande stabilitet.

Det ska beaktas att belastningsökningar som ger upphov till sättningar kan förutom belastning från byggnad även utgöras av fyllning och/eller orsakas av grundvattensänkning.

Schaktning

Schaktning i lera kan ske med slänt i lutning 1:1 till 3,0 meters djup vid belastning på markytan intill schaktet med som mest 20 kPa (dock ej närmare släntkrön än en meter).

Schaktning i friktionsjord kan över grundvattenytan ske med slänt i lutning 1:1,5. Schakter på mindre yta, till exempel för plintar och ledningar kan troligtvis ske med brantare schaktlutning.

Tjälfarlighet

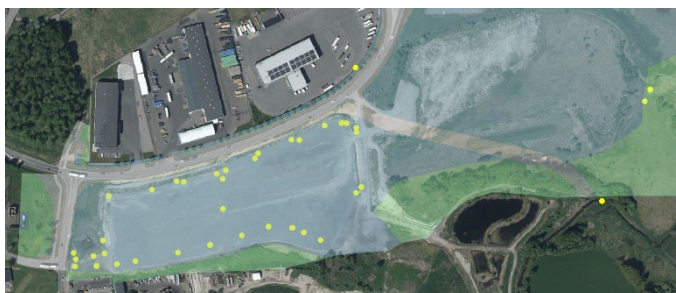
Leran och silten som dominerar inom området bedöms huvudsakligen tillhöra tjälfarlighetsklass 4 och materialtyp 5A enligt AMA Anläggning 17. Det förekommer dock fyllning av sämre sammansättning.

Grundvatten

Enligt drastickartan, som visar grundvattnets sårbarhet för föroreningar, anges drasticvärde 92 för området. Ju lägre drasticvärde, desto lägre sårbarhet.

Grundvattennivån inom området bedöms följa områdets topografi och varierar under markytan. Utifrån uppmätta grundvattennivåer bedöms grundvattenströmningens riktning vara sydlig/sydostlig mot Svesån.

Det finns befintliga provtagningsrör/brunnar inom planområdet för att möjliggöra kontroll av grundvattnets påverkan av den sluttäckta sotsandsdeponin och för lakvatten från Risängens deponi.

Gul punkt visar provtagningsrör och brunnar i området.

Radon

Planområdet är beläget utanför högriskområde för radon.

Radonmätningar i tre punkter genomfördes innan planområdet fylldes med rödfyr i västra delen. Mätningarna visade att samtliga värden understiger 60 kBq/m^3 .

Rödfyr liksom ursprungsmaterialet alunskiffer innehåller höga metallhalter och avger både radon och gammastrålning.

Konsekvenser

Marken bedöms lämplig att bebygga då de geotekniska förhållandena är sådana att de ej hindrar pågående detaljplaneförslag. Dock finns restriktioner vad gäller framtida byggnationer och förslag till åtgärder inom vissa delområden kopplat till stabilitet.

Skövde kommun arbetar aktivt med stabilitetshöjande åtgärder där stabilitetssektioner B-B och D-D är belägna. När dessa åtgärder (tryckbank och avflackning av slänter) är utförda återfinns inga problem i området vad som gäller befintliga och planerade förhållanden.

Ras, skred och erosion

Området domineras av kohesionsjord och detta medför att sättningar kan uppstå och behövas beaktas vid fortsatt planering, detta gäller för samtliga delområden. Beroende på sättningskrav och laster kan både pål- och plattgrundläggning bli aktuellt.

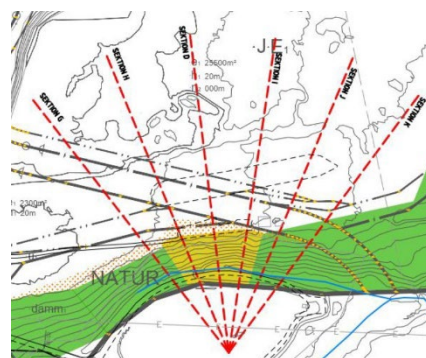
Eventuella uppfyllnader ska beaktas och ska medräknas i belastningen för konstruktionen.

Då inget ytligt berg eller block har påträffats finns ingen risk för blockutfall.

Delområde A: I området planeras för breddning av vägen. Hänsyn ska tas till befintliga geometrier. Det förordas att urschaktning av humushaltig jord utförs för att därefter kulvertera befintligt dike. Sedan utförs breddning av vägen på vedertaget sätt. Om befintligt dike planeras att ledas om eller flyttas kan kompletterande geotekniska undersökningar krävas för att säkerställa stabiliteten.

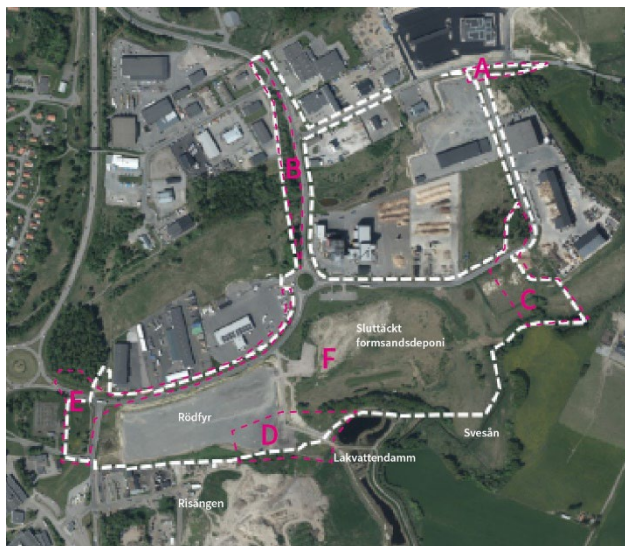
Delområde B: Område för naturmark och gata. Jordartsförhållandena är likartade inom hela området. Vid breddning av vägen krävs att den humushaltiga jorden/fyllningen bortschaktas.

Delområde C: Område för naturmark och industrimark. Norr om Energivägen kan grundläggning av lättare byggnader ske med ytlig grundläggning. Vid tyngre byggnader kan pålning vara aktuellt. Söder om Energivägen har stabiliteten ner mot vattendraget inverkan på grundläggningen. Stabiliteten (sektion F-F) är ej tillfredsställande vad gäller befintliga förhållanden. En tänkbar åtgärd är urschaktning vid släntkrön samt en utflackning av slänten ned mot vattendraget. De tänkbara åtgärderna är relativt omfattande. Slutlig utformning styrs av fler parametrar och kräver mer utredningar, likaså finns fler tänkbara lösningar och kombinationer av lösningar. Ytlig grundläggning motsvarande en våning (belastning ca 10 kPa) kan vara möjlig, utöver ändring av geometrin krävs

Sektioner för kontroll av kompletterande stabilitetsåtgärder (D-D).

Källa: Geoteknisk undersökningar, bilaga B

Planområdet med delområden enligt geotekniska undersökningar (Bilaga B).

också att avståndet till släntkrön beaktas. Byggrätten har därför begränsats i söder med att byggnadsverk inte får uppföras inom prickmarken (ö₂). Samt att planbestämmelse reglerar pålning som grundläggning för alla byggnadsverk som överskrider belastningen 10 kPa/kvm (b₄).

Delområde D: Område för naturmark och industrimark. I området förekommer stora höjdskillnader. Omfattande utfyllnader har utförts i de västra delarna, här ska sättningar beaktas. Se mer under delområde F1. Planbestämmelser reglerar att ytan inte får förses med byggnad.

Delområde E: Område för ledningar och gång- och cykelväg. Det rekommenderas att den humushaltiga jorden borttas för att sedan anlägga gång- och cykelvägen på det underliggande fastare jordlagret.

Delområde F: Område för industri med ungefär en tredjedels exploateringsgrad och 20 meter totalhöjd. Planerad industrimark delas upp i två delområden, F1 och F2. En gata planeras anläggas genom området från norr till sydost. Gatan utgör gräns mellan delområdena. Detaljerade geotekniska undersökningar inför byggnation krävs och släntstabilitet behöver beaktas.

Delområde F.
Källa: Geoteknisk undersökningar, bilaga B

Delområde F1: Område där sättningar ska beaktas. Stabilitetsproblem i sektion B-B hanteras i separat projekt. Otillfredsställande stabilitet i sektion D-D kräver avschaktning och avflackning av befintlig slänt för att erhålla tillfredsställande stabilitet. Generellt rekommenderas att en släntlutning 1:5 eftersträvas. Lokalt kan tvärare slänter tillåtas mot lakvattendammen dock ej tvärare än 1:4. För att uppnå tillfredsställande stabilitet påvisar en grov uppskattning att ca 3000–4000 m³ jord behövs schaktas bort. Vidare ska en säkerhetszon på 15 meter hållas från de nya släntkrönen mot lakvattendammen. Byggrätten har därför begränsats i söder med naturmark och med planbestämmelse som reglerar att byggnadsverk inte får uppföras inom prickmarken (ö₂).

Jorden i område F1 är erosionsbenägen vilket innebär att erosionsskyddande åtgärder krävs. Grundläggning av mindre byggnader upp till två våningar (ca 20 kPa) kan huvudsakligen grundläggas på frotskyddad nivå med sulor, alternativt förstyvad bottenplatta, på naturligt lagrad jord eller väl packad fyllning (sedan allt organiskt material borttagits), dock ej närmare än ca 15 meter från nytt släntkrön. Byggrätten har därför begränsats i söder med att byggnadsverk inte får uppföras inom prickmarken (ö₂).

För tyngre byggnader än ovan angiven (>20 kPa) kan både yt- och pålgrundläggning bli aktuellt beroende på lägen, sättningskraven och stabilitetspåverkan. Detaljerade geotekniska undersökningar rekommenderas där även släntstabilitet ska beaktas. Vidare ska det påpekas att pålgrundläggning försvåras på grund av utförd fyllning av krossmaterial (rödfyr) i västra delen av delområde F1. Fler alternativa utformningar och lösningar finns. För att säkerställa bebyggelsen inom området reglerar planbestämmelse pålning som grundläggning för byggnadsverk som överskrider belastningen 10 kPa/kvm (b₄).

Delområde F2: Området utgörs av både fyllnadsmaterial (sotsand) och naturliga jordar. Grundläggning av mindre byggnader kan huvudsakligen grundläggas på frotskyddad nivå med sulor, alternativt förstyvad bottenplatta, på naturligt lagrad jord eller väl packad fyllning (sedan allt organiskt material borttagits). För tyngre byggnader kan både yt- och pålgrundläggning bli aktuellt. För att säkerställa bebyggelsen inom området reglerar planbestämmelse pålning som grundläggning för byggnadsverk som överskrider belastningen 10 kPa/kvm (b₄).

Schaktning

Vid schaktning under grundvattenytan och samtidig länshållning av schakten finns risk för erosion och bottenuppluckring. Om det blir aktuellt med schaktarbeten under grundvattennivån krävs att detta studeras och planeras särskilt innan arbetet påbörjas.

Vid schaktning i siltig jord finns risk för ytuppmjukning och utflytning av slänter vid vattenövermättnad på grund av till exempel regn.

Planbestämmelse om att marklov krävs för schaktning och fyllning finns med syfte att synliggöra att området innehåller förorenade massor och stabilitetsproblematik.

Tjälfarlighet

Tjälfarligheten ska uppmärksammas då klassningen innebär att betydande tjällyftning kan ske och marken kan uppmjukas kraftigt i tjällossningen.

Grundvatten

Drasticvärde 92 för området visar att grundvattnets sårbarhet för föroreningar är ganska låg jämfört med övriga Skövde kommun.

Eftersom LOD inte rekommenderas inom planområdet kan uppkomsten av nytt grundvatten begränsas när området hårdgörs. Dock anses det som en skyddsåtgärd för att inte sprida föroreningar ner i grundvattnet.

De befintliga provtagningsrör/brunnar som finns inom kvartersmark regleras med planbestämmelse (u₃) för att säkerställa åtkomst efter exploatering av planområdet. Provtagningsrören/brunnarna ska vara tillgängliga för att kunna kontrollera så inte föroreningar sprids i grundvattnet.

Radon

Marken som inte berörs av rödfyr ska klassas som lågradonmark som för lera och silt ligger i intervallet <60 kBq/m³. Vilket betyder att inga radonskyddande åtgärder krävs.

Byggnader inom yta för rödfyr (västra delen) ska utformas radonskyddade så att de gränsvärden som anges i Boverkets byggregler inte överskrids. Det rekommenderas att ytterligare radonmätningar utförs i kommande skeden.

Markmiljö och föroreningar

En översiktlig miljöteknisk markundersökning har tagits fram av konsult Mitta AB 2020-02-10, innan den västra delen av planområdet fylldes med rödfyr. Syftet med undersökningen var att samla in kunskap om befintliga föroreningar i jord och grundvatten, samt att om möjligt bedöma framtida sanerings- eller vidare undersökningsbehov. En kort sammanfattning av denna redovisas nedan. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga C). I bilagan redovisas genomförandet och resultatet från den översiktliga markundersökningen med en bedömning av föroreningsituationen och övergripande riskbedömning med avseende på mindre känslig markanvändning.

Förutsättningar

Den översiktliga miljötekniska undersökningen utfördes parallellt med en geoteknisk undersökning tidigt i planarbetet. Flera av punkterna har utgjort underlag i båda undersökningarna. Totalt genomfördes 14 provpunkter för miljöprovtagning. Grundvattenrör installerades i sju punkter.

Ett urval av jordprover analyserades bland annat för petroleumkolväten, metaller, PAH och PCB samt fenolindex och molybden. Några metaller och alifater/aromater påvisades i halt över riktvärdet för mindre känslig markanvändning (MKM), men inga halter över de för området tillämpade riktvärdena för mindre känslig markanvändning påvisades.

Vattenprover tagna ur grundvattenrören analyserades bland annat för petroleumkolväten, PAH, klorerade lösningsmedel inklusive vinylklorid och PFAS. PFAS har påvisats i samtliga tre prover där analys av PFAS SLV11 genomförts. Halterna understiger dock SGI:s riktvärde samt miljökvalitetsnormen samt Livsmedelsverkets åtgärdsgränser. Dock tangerar halten i provet från punkt 3 värdet som anges som utgångspunkt för att vända uppåtgående trend.

Analysresultaten för grundvatten har också jämförts med halter som tidigare uppmätts inom ramen för befintliga kontrollprogram avseende formsandsdeponin och Risängens avfallsanläggning.

Den naturliga jorden inom undersökningsområdet utgörs av lera och silt, och därmed bedöms spridningsrisken från området vara liten. De tillämpade riktvärdena för MKM överskrider inte för någon parameter, och området bedöms därmed kunna användas enligt planerad markanvändning utan att en oacceptabel risk för människors hälsa eller miljön uppstår. Det förutsätts att område ska nyttjas för verksamhetsändamål.

Dock ska det beaktas att delar av undersökningsområdet utgörs av en sluttäckt deponi, som det återstår ett verksamhetsansvar för i ytterligare flera decennier. Det är därför viktigt att inga åtgärder som riskerar att skada deponins skyddstäckning eller försvårar kontroll enligt fastställt kontrollprogram planeras eller genomförs utan att verksamhetsutövaren får möjlighet att bedöma lämpligheten i åtgärden. Åtgärder inom området ska ej heller försvåra för kontrollen av lakvatten från Risängens avfallsanläggning.

Förorenade fastigheter i närområdet

Det förekommer flera objekt norr och väster om undersökningsområdet där verksamheter bedrivits eller bedrivs som kan innebära risk för föroreningar. Söder om området ligger Risängens avfallsanläggning och deponi, vilken har riskklass 2. Kontrollprogrammet för Risängens avfallsanläggning har studerats inför framtagande av analysprogram för att möjliggöra en bedömning av avfallsanläggningens eventuella påverkan på planområdet.

Väster om området ligger Aurobay Sweden AB, som också har riskklass 2. De äldre delarna av Risängens avfallsanläggning sträcker sig in på nuvarande Aurobay Sweden AB:s fastighet. Väster om väg 26 ligger två verksamheter som klassats i riskklass 3, varav den ena är en tidigare avfallsdeponi, Segerstorpstippen.

Det finns också metallindustri, verkstadsindustri (vissa som kan ha hanterat halogenerade lösningsmedel) och bilvårdsanläggningar registrerade men ännu ej riskklassade.

Luftföroreningar

Luftföroreningar som kan påverka de som bor och vistas i planområdet kommer huvudsakligen från fordonstrafik.

Formsand/sotsand

Formsand består till största delen av finkornig tvättad naturlig sand med inblandning av 6–7 % lera (Bentonit) samt slaggranulat. Blandningen gör att formsanden blir lätt att kompaktera och den packade sanden blir mycket stabil och tät. Även om formsanden blir mycket tät finns möjligheter att materialet kan ta upp vatten i ett mycket långt tidsperspektiv och påverka markens hållfasthet.

I undersökningsområdets östra del har Volvo Powertrain AB deponerat förbrukad formsand (även kallad sotsand) och ugnsslagg. Deponeringen skedde under åren 1996–2002. Deponin hade tillstånd enligt miljöskyddslagen (meddelat 12 januari 1996) utställt på dåvarande Volvo Lastvagnar Komponenter AB. Tillståndet avser flera etapper, varav etapp 1 är den som inryms inom planområdet. Avslutningsplanen för etapp 1 godkändes 29 augusti 2006 av dåvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skövde kommun. Miljönämnden Östra Skaraborg beslutade den 3 februari 2016 att godkänna sluttäckningen av etapp 1.

Tillståndet enligt miljöskyddslagen upphävdes den 19 september 2016 av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Detta då driftsfasen av deponin avslutats och

Planområdet med förorenade områden markerade med röd yta.

verksamheten därmed övergått till en efterbehandlingsfas med klassningskod C 90.341 enligt miljöprövningsförordningen.

Det finns ett kontrollprogram beslutat för kontroll under efterbehandlingsfasen, vilket kommer att behöva följas så länge tillsynsmyndigheten (MÖS) bedömer det nödvändigt, dock minst 30 år efter sluttäckning.

Där formsandsdeponin är belägen utgörs ytskiktet av ett tunnare skyddsskikt om ca 0,3–0,5 meter fyllning av varierande slag, följt av formsand ner till ca 4–5 meters djup.

Rödfyr

Inom planområdet finns rödfyr. Rödfyr är en restprodukt efter att alunskiffer användas som bränsle vid kalkbränning. Den restprodukt (skifferaskan) som bildades benämns rödfyr. Rödfyr innehåller höga halter av främst arsenik, uran, vanadin och molybden. Rödfyr liksom ursprungsmaterialet alunskiffer innehåller höga metallhalter och avger både radon och gammastrålning. Genom kontakt med syre vittrar sulfidmineralerna och ett surt och tungmetallhaltigt lakvatten uppstår som kan påverka omgivningen.

Under året 2023 har Skövde kommun flyttat befintliga rödfyrsmassor från Karlsro och återvunnit massorna för anläggningsändamål inom planområdet. En slutrapport av kontrollprogram har tagits fram av konsult Mitta AB, 2023-12-15. Syftet med slutrapporten var att utföra en oberoende miljökontroll, för att övervaka arbeten som utförts. Sammanfattningsvis bedömer Mitta AB att de åtgärder som vidtagits under hela projektet på båda anläggningarna i Karlsro och Risatorp är i enlighet med kraven från MÖS (fastställda 2012) samt Sweco Sverige AB:s kontrollprogram från 2022. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga L).

Det som återstår av efterbehandlingen inom planområdet är att överytan ska asfalteras med en extra tät (lågpermeabel) asfalt.

Konsekvenser

Inom planområdet regleras markanvändningen till kvartersmark för industri inom de ytor där föroreningar påträffats. Påvisade ämnen och koncentrationer i jord och grundvatten bedöms ej utgöra en risk för människors hälsa vid planerad markanvändning.

Förekomsten av PFAS i grundvattnet bedöms ej förhindra tilltänkt markanvändning. Ursprunget är dock inte känt och kan behöva utredas vidare om ytterligare information framkommer.

Genomförd miljöteknisk undersökning är översiktlig och spannar över ett stort område. Det kan inte uteslutas att det ställvis kan förekomma föroreningar i högre halter än vad som framkommit i undersökning. All exploatering av området ska beakta förekomsten av föroreningar för att inte orsaka risker för exponering eller spridning. Schakt i förorenad jord är en anmälningspliktig verksamhet. Upplysning om förekomst av föroreningar finns på plankartan.

Planbestämmelsen reglerar ytor där infiltration av dagvatten inte är lämplig. Syftet med planbestämmelsen är att säkerställa att inte dagvatten förs ner i de förorenade massorna inom området och för föroreningar vidare med grundvattnet. Inom planområdet finns flertalet provbrunnar för kontinuerlig kontroll av grundvattenförhållandet. Dessa provbrunnar regleras med planbestämmelse samt prickad mark för att säkerställa tillgänglighet.

För att motverka att föroreningar sprids via dagvatten ska dagvatten- och skyfallsanläggningar utformas med möjlighet till avstängning så att förorenat vatten kan omhändertas vid en eventuell olycka.

Sektor samhällsbyggnad bedömer att de framtagna utredningarna gällande föroreningssituationen och föreslagna åtgärder är tillräckliga för överväganden i detaljplaneskedet.

Förorenade fastigheter i närområdet

Påverkan från närliggande förorenade fastigheter kommer även i fortsättningen att undersökas inom planområdet. Tillgänglighet till de befintliga provtagningsrör/brunnar som finns

inom kvartersmark regleras med planbestämmelse för att säkerställa åtkomst efter exploatering av planområdet.

Luftföroreningar

Fordonstrafiken förväntas öka inom planområdet med tanke på föreslagen markanvändning. Där en stor andel väntas vara tung trafik. Ökade utsläpp av luftföroreningar från fordon kan lokalt ge förhöjda föroreningshalter.

I den östra delen av planområdet reglerar detaljplanen anläggning av kraftvärmeverk, vilket sannolikt medför utsläpp till luft. Anläggningens luftkvalitetsutredning görs i samband med tillståndsprovning för kraftvärmeverk.

Formsand

Bebyggelse eller liknande får ej förhindra eller försvåra möjligheterna till miljöuppföljning enligt beslutade kontrollprogram för den avslutade formsandsdeponin eller för Risängens avfallsanläggning. Byggrätten har anpassats för att möjliggöra provtagning även i framtiden.

Eftersom Volvo för en lång tid framöver fortsatt har ett verksamhetsutövaransvar för formsandsdeponin är det viktigt att alla åtgärder såsom markarbeten och byggnation som planeras och genomförs sker i samråd med Volvo.

Skyddsskiktet på formsandsdeponin är på vissa ställen mindre än de avsedda 0,5 meter. Det bör säkerställas att ett tillräckligt skyddsskikt finns inom deponiområdet. Planbestämmelse om att källare inte får finnas samt att marklov krävs för schaktning och fyllning finns med syfte att synliggöra att området innehåller förorenade massor.

Rödfyr

Hela ytan med rödfyr ska asfalteras med en extra tät (lågpermeabel) asfalt. Skyddsskiktet över rödfyren har reglerats med planbestämmelse som reglerar att marklov krävs för att ta bort hårdgjorda ytor. Syftet med planbestämmelsen är att synliggöra de hårdgjorda ytornas syfte som yttre skyddsskikt över förorenad mark.

En exploatör kan bli ansvarig som verksamhetsutövare om det finns en risk att exploateringen förvärrar föroreningssituationen. Det gäller även den som skapar förutsättningar för att föroreningar från ett förorenat område sprids, exempelvis en entreprenör som schaktar eller gräver i ett förorenat område.

Upplysningsskyldighet finns vid markarbeten inom förorenade ytor. Enligt 10 kap. 11 § MB ska den som äger eller brukar en fastighet genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Skyldigheten gäller oavsett om området tidigare ansetts förorenat. Enbart det faktum att en utfyllnad har asfalterats över behöver inte betyda att föroreningen inte kan medföra skada eller olägenhet.

I samband med exempelvis schaktning för en ledning i förorenad mark kan det bli nödvändigt med avhjälpande åtgärder vilka innebär anmälningsplikt. Om det vid schaktning genom ett område framkommer kunskap om att området är förorenat och anmälan enligt 28 § FMH inte skett gäller upplysningsskyldighet enligt 10 kap 11 § MB.

Vid grävning i rödfyr blottläggs nya vittringsytor och det finns risk för en ökad utlakning av föroreningar. Länsstyrelsen anser därför att tillsynsmyndigheten som huvudregel bör underrättas om planerade schaktningsarbeten i god tid före arbetenas igångsättande. Tillsynsmyndighet är Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS).

Planbestämmelse om att källare inte får finnas samt att marklov krävs för schaktning och fyllning finns med syfte att synliggöra att området innehåller rödfyr.

Dagvatten

I samband med att Skövde kommun växer behövs multifunktionella anläggningar som kan avleda och omhänderta de ökande dagvattenflödena och skyfallen samt säkerställa en effektiv rening. Dessa ytor kan också användas för att skapa attraktiva och funktionella inslag i den urbana miljön, exempelvis för rekreation och biologisk mångfald.

Dagvattenanläggningar bör gestaltas för att skapa rekreativa mervärden och i möjligaste mån vara öppna i hårdgjorda miljöer.

Vid ny bebyggelse ska avledningen av dagvatten analyseras hela vägen till recipient (vattendrag eller sjö som tar emot dagvattnet). Grundprincipen är att förtätning och ny bebyggelse ska förbättra, inte öka, den sammanlagda belastningen på det befintliga dagvattensystemet.

I Skövde kommuns VA-policy från 2020 står det att VA-huvudmannen ska eftersträva trög dagvattenhantering som renar dagvatten och bromsar upp höga flöden i samband med regn och snösmältning. I kommunens riktlinjer för dagvattenhantering från 2011 står det att dagvatten ska tas omhand så nära källan som möjligt. Det kan dock inte uteslutas att det även kan behövas mer storskalig fördröjning och/eller rening av de större dagvattenflödena från bebyggelsen.

Förutsättningar

Dagvatten ska omhändertas i enlighet med policydokumentet *Riktlinjer för dagvatten i Skövde kommun*, antagen av kommunstyrelsen 2011-02-14. Av denna framgår bland annat att vid nyexploatering ska i första hand LOD (lokalt omhändertagande av dagvatten) användas.

En översiktlig dagvattenhanteringsplan som visar på hur dagvattnet inom området avses lösas ska upprättas och godkännas av VA-huvudmannen i samband med byggsamrådet. Utgångspunkten för riktlinjerna är att avrinningen från området inte ska öka vid en nyexploatering.

Fastighetsägaren ansvarar för det vatten som faller på den egna fastigheten, i enlighet med Jordabalken. Inom verksamhetsområde för dagvatten är fastighetsägaren som ska se till så att vattnet leds till anvisad punkt.

Med hänsyn till de täta jordarna inom området samt de relativt ytliga grundvattennivåerna bedöms LOD genom infiltration som mindre lämpligt inom området. De förorenade ytorna (deponierna) begränsar även området som är lämpligt för infiltration av dagvatten. Andra lösningar såsom fördröjningsmagasin, fördröjningsdammar kan vara alternativ.

Större delen av planområdet ligger utanför verksamhetsområde för dagvatten.

Avvattning från planområdet sker idag generellt mot öst.

Dagvattenutredning

En dagvatten- och skyfallsutredning har tagits fram av konsult Sweco Sverige AB 2025-01-27. Syftet med undersökningen var att uppdatera befintlig dagvatten- och skyfallsutredning för området i och med förändrad detaljplanegräns och förändrade markförhållanden efter utfyllnad av rödfyr. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga I). Nedan följer en sammanfattning av utredningens resultat och förslag till åtgärder gällande dagvattenhantering samt vilka åtgärder som möjliggörs i planförslaget.

Föreslagen dagvattenhantering innebär avledning österut där avledning sker till angränsande vattendrag (Svesån).

Planområdets recipienter, Svesån, Ömboån och Ösan, bedöms alla som känsliga. Den framtida markanvändningen för planområdet bedöms ge upphov till höga föroreningshalter. Detta gör att området kräver en behandling av dagvatten och potentiellt en oljeavskiljning. Exempel på relevanta typer av behandling är våt damm och våtmark.

Planområdets dimensionerande flöden rekommenderas anpassas så att det vid ett framtida 10-årsregn med klimatfaktor 1,25 motsvarar flödet som uppstår vid ett befintligt 10-årsregn innan exploatering.

För att inte öka risken att närliggande vattendrag svämmar över föreslås att allt tillkommande vatten från exploateringen fördröjs inom planområdet.

Reningsbehovet är olika i avrinningsområdena. Omfattningen baseras på markanvändningen. För avrinningsområde 1, 2 och 7 (industriområde) krävs mer omfattande rening än för avrinningsområde 3, 4, 5 och 6 (gata och park).

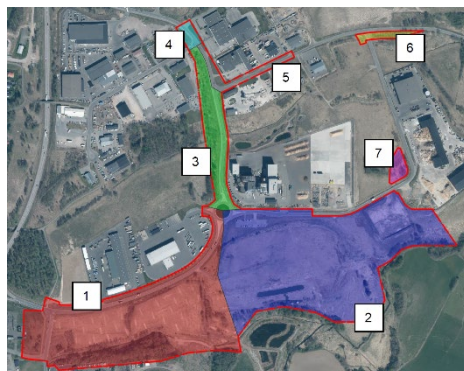
För avrinningsområde 1 och 2 föreslås dagvattendammar med permanent vattenspegel. Där det för avrinningsområde 1 föreslås magasinering av 1600 m³ och för avrinningsområde 2 föreslås magasinering av 2700 m³, båda i en våt damm.

I och med den begränsade tillgängliga ytan inom avrinningsområde 7 föreslås ett makadamdike med magasinering av 35 m³.

För avrinningsområde 4, 5 och 6 bedöms fördröjning och avledning i gräsbeklätt dike ge erforderlig rening. För avrinningsområde 4 föreslås magasineringen av 15 m³ ske i ett dike och för avrinningsområde 5 och 6 föreslås 10 m³ vardera ske i ett dike.

I och med det högre magasineringsbehovet i avrinningsområde 3 föreslås magasinering av 100 m³ ske i en översvämningssyta.

I anslutning till parkeringsplatserna rekommenderas även oljeavskiljare.

De sju olika avrinningsområdena inom planområdet.
Källa: Dagvatten- och skyfällsutredning, 2025-01-27, bilaga I.

Konsekvenser

Den exploatering som föranleder planläggningen medför att kommunens verksamhetsområde för dagvatten ska utvidgas.

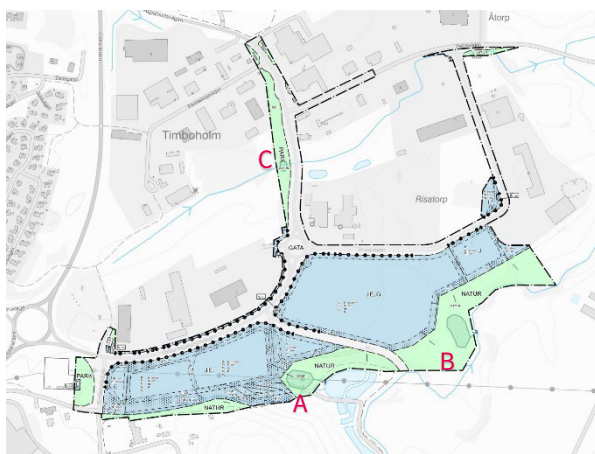
Befintligt ledningsnät behöver bitvis flyttas och byggas ut i samband med att vägområdet justeras i området.

Topografin möjliggör avledning i ledning med självfall till både dammarna och diken. Topografin möjliggör även avledning ytligt till dammarna. Planbestämmelse reglerar lutningen till 5 % inom kvarteretsmark för att möjliggöra ytavrinning mot dammarna.

Dagvattnets föroreningsinnehåll har modellerats för område 1, 2 och 7. Förändrad markanvändning i övriga områden bedöms ej ha signifikant påverkan på dagvattnets innehåll. I och med att aktuella områden har Svesån som recipient undersöks belastningen i sin helhet. De ansluter till Svesån i olika punkter men i och med att säkerheten i beräkningarna ökar vid större arealer delas inte planområdet upp.

Förslag till fördröjningsbehov och rekommendationer för att uppnå tillräcklig rening redovisas nedan. Möjlighet till oljeavskiljning, möjlighet till avstängning av damm och att tillskapa ekosystemtjänster finns. För respektive åtgärd beskrivs hur reglering i detaljplanen möjliggör genomförandet av åtgärderna. Observera att alternativa lösningar finns.

För avrinningsområde 1 föreslås en damm (A) med en anläggningsyta på 2000 m² vilket ryms inom allmän platsmark NATUR i planområdets södra del där plats för både skötsel och möjlig anslutning för fordon finns.

De tre ytornas placering i plankartan.

För avrinningsområde 2 föreslås en damm (B) med en anläggningsyta på 2500 m² vilket ryms inom allmän platsmark NATUR i planområdets sydöstra del där plats för både skötsel och möjlig anslutning för fordon finns.

Föreslagen översvämningssyta på 350 m² inom avrinningsområde 3 (C) ryms inom allmän platsmark PARK vid Södra Aspelundsvägen och kan avleda direkt till det korsande diket.

Föreslaget dike på 35 m² inom avrinningsområde 4 ryms inom allmän platsmark GATA i planområdets nordligaste del. Diket kan avledas norrut via befintligt dagvattennät.

Föreslagen hantering med fördröjning i diken på 35 m² inom avrinningsområde 5 ryms inom allmän platsmark GATA längs Varolavägens norra del. Befintliga diken kan fördjupas eller utformas med vall för att möjliggöra magasinering av 10 m³. Anslutning kan ske direkt till närliggande dagvattennät.

Föreslagen hantering med fördröjning i diken på 30 m² inom avrinningsområde 6 ryms inom allmän platsmark GATA och NATUR i befintlig lågpunkt/dike. Yta finns även för att skapa fördröjningsbehov.

Föreslaget makadamdike inom avrinningsområde 7 ryms inom kvartersmark för industri och kan avledas direkt till anslutande dike. Befintlig topografi inom avrinningsområde 7 möjliggör inte avledning till makadamdike med ledning och självfall. Markens höjd regleras för att säkerställa bebyggelsen mot skyfall vilket även skapar förutsättningar för ledning med självfall. För att säkerställa avledning på marken regleras även lutningen.

Hanteringen av dagvatten inom planområdet bedöms minimera konsekvenserna för bebyggelse inom planområdet och för omkringliggande områden och bebyggelse.

Strandskydd

Strandskyddet, som regleras i Miljöbalkens 7 kapitel, har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden samt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Förutsättningar

Varken vattendraget Svesån eller lakvattendammarna söder om planområdet berörs av strandskydd.

Konsekvenser

Planområdet påverkar inte strandskyddet.

Riksintressen

Ett riksintresse är ett område vars värden bedöms så stora att de har betydelse för landet som helhet. Vid avvägningar i den fysiska planeringen väger riksintresset tyngre än lokala allmänna intressen.

Förutsättningar

Totalförsvar

Planområdet ligger inom ett riksintresseområde för försvaret, ett så kallat MSA-område som är kopplat till Karlsborgs flygplats.

Utanför området finns riksintressen som rör Försvarsmakten, till exempel stoppområde för höga objekt och stoppområde för vindkraftverk.

Kommunikation

Väg 26 är av riksintresse och går väster om planområdet.

Konsekvenser

Totalförsvar

Planförslaget innebär ingen påverkan på MSA-området då totalhöjden inom planområdet är lägre än 45 meter.

Vägar

Väg 26 kan komma att påverkas av trafik till och från planområdet. Detaljplanen möjliggör för nya trafiklösningar som har som syfte att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten.

Hushållningsbestämmelser

(enligt 3 kap. miljöbalken)

Planförslaget bedöms vara förenligt med miljöbalkens grundläggande hushållningsbestämmelser.

Förutsättningar

Jordbruksmark

Marken i nordväst och i öst inom fastighet Skövde 5:258, är ej tidigare detaljplanlagd och består av jordbruksmark som berörs vid ny byggnation i ÖP 2040. Den södra delen av fastighet Skövde 5:241 består idag av åkermark och är både detaljplanlagd och saknar detaljplan.

Jordbruksmarken angränsar till deponi och beslut om att använda rödfyr i anläggningsändamål inom jordbruksmarken inom fastighet Skövde 5:258 finns.

Jordbruksmarken är en viktig resurs för att säkra dagens och framtidens livsmedelsproduktion samt för att värna den biologiska mångfalden. Som jordbruksmark räknas åkermark, betesmark och slåtteräng. Därför ges jordbruksmarken ett särskilt skydd i lagstiftningen.

För att ta marken i anspråk för annat ändamål än jordbruksmark krävs en motivering till villkoren i 3 kap 4 § Miljöbalken.

I miljöbalkens 3 kap 4 § står att jordbruk är av nationell betydelse:

"Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk."

Vid exploatering av jordbruksmark måste därför kommunen kunna visa att bebyggelse eller anläggningar behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och att detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

I ÖP 2040, kapitel 5 *Värden och hänsyn*, beskrivs förutsättningarna för jordbruksmarken inom Skövde kommun. Enligt ÖP 2040 var kommunens åkermarksareal cirka 23 100 hektar (2021) och betesmarksarealen 2 400 hektar (2015). Totalt blir det ca 25 500 hektar jordbruksmark.

ÖP 2040 beskriver utförligt varför de utpekade områdena som tas i anspråk för jordbruksmark utgör ett väsentligt samhällsintresse. Bland annat för att kunna möta ett framtida behov av bostäder, service och arbetsplatser. Tillväxtarbetet är en del i att göra delregionen till en arbetsmarknadsregion och skapa en struktur i området. Skövde kommun behöver bära sin del av ökningen och övriga kommuner sin del. Det innebär att mark för tillväxt behöver finnas inom Skövde kommun. Detta utgör ett väsentligt samhällsintresse på lokal och regional nivå.

ÖP 2040 beskriver också övergripande olika lokaliseringalternativ och ställningstagande av ytor. Sammanvägt bedöms inanspråktagandet av den utpekade jordbruksmarken ge minsta möjliga intrång på omkringliggande värden och innebär bland annat att sammanhängande jordbruksmarker på östra sidan av Ösan fortsatt kan brukas. Alternativa områden som studerats men valts bort av olika skäl redovisas i ÖP 2040:s Hållbarhetsbedömning.

Alla ytor för jordbruksmark som ÖP 2040 föreslår för byggnation har strategiska lägen i direkt anslutning till befintlig bebyggelse. De ingår i områden som kommunen har prioriterat för en hållbar utveckling genom att bygga staden tätare genom kompletteringar och genom effektiv användning av befintlig infrastruktur.

Planområdet är den mest lämpade platsen för nya industriverksamheter. Ytan består huvudsakligen av kommunalägd mark, är tillräckligt stor där placeringen är optimal med närhet till liknande verksamheter och samverkansparter vilket skapar samlokalisering och minskar mängden transporter av exempelvis avfall genom staden då utbyte och tillhandahållande av tjänster kan ske i närområdet. Lokaliseringen stör inte möjlig framtida expansion av Skövde. Närhet till väg 26 och tillgänglighet för alla trafikslag finns. Området är tekniskt och funktionellt lämpligt.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Enligt Miljöbalken 3 kap 3 § ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synvinkel så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Bestämmelserna omfattar områden som är hårt belastade av miljöföroreningar av olika slag och därför är känsliga för ytterligare ingrepp. Vilket stämmer in på planområdet där stor del av ytan består av återvunna rödfyrsmassor, förorenad mark och sluttäckt deponi (sotsand).

Konsekvenser

Jordbruksmark

Jordbruksmarken finns inte längre kvar inom planområdets västra del eftersom ytan är utfylld med återvunna rödfyrsmassor. Planens genomförande påverkar därför inte jordbruksmarken eftersom rödfyrsmassorna flyttades till platsen 2023 till följd av det beslut som antogs 2014. Därför anser sektor samhällsbyggnad att marken kan exploateras.

Övrig jordbruksmark inom planområdet föreslås omvandlas till allmän platsmark (GATA/PARK/NATUR).

Den berörda jordbruksmarken inom planområdet (5 ha) är inte sammanhängande och bedöms i ett kommunalt/regionalt perspektiv vara ringa då den endast utgör ca 0,02 % av jordbruksmarken inom Skövde kommuns totala areal av jordbruksmark om ca 25 500 ha.

Planförslaget har stämts av mot riktlinjer för de areella näringarna i ÖP 2040. Förslaget utnyttjar marken effektivt, tar skäligen hänsyn till naturvärden och skyddsvärda biotoper. Förslaget är en komplettering av industribebyggelsen i Timboholm och berör inte någon större sammanhängande jordbruksmark.

Med stöd av Hållbarhetsbedömningen till ÖP 2040 bedöms effekterna på den lokala livsmedelsproduktionen vara mycket begränsad och sett till kommunens totala yta av jordbruksmark så bedöms ÖP 2040:s förslag sammantaget medföra obetydliga konsekvenser för hushållningen med naturresurser.

Sammanfattningsvis är kommunens bedömning att jordbruksmarken som föreslås tas i anspråk för exploatering är att betrakta som ett väsentligt samhällsintresse enligt miljöbalkens 3 kap. 4 §. Hänsyn och krav på beaktande av andra redovisade värden och intressen på andra markområden samt hänsyn till skäligen tekniska och ekonomiska insatser visar samtidigt att det inte går att ta annan alternativ mark i anspråk på ett tillfredställande sätt.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Området bedöms vara lämpligt för verksamhetsområde för industri då stor del av ytan består av återvunna rödfyrsmassor, förorenad mark och sluttäckt deponi (sotsand). Planbestämmelser säkerställer att marken inte används för annan användning såsom odling eller bostadsområde, som anses olämpligt inom området.

Natur

En naturvärdesinventering har tagits fram av konsult OM´s Naturtjänst oktober 2021. En kort sammanfattning av denna redovisas nedan. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga F).

Naturvärdesinventeringen utfördes 2021 innan den västra delen (delområde A) fylldes ut med rödfyrsmassor. En förstudie har gjorts av planområdet inklusive 100 meter breda korridorer runt området.

Observera att undersökningsområdet för naturvärdesinventeringen är större än planområdet.

Kompletterande inventering av fåglar (bilaga G) och bedömning om förutsättningar för groddjur (bilaga K) har tagits fram av kommunekolog på Skövde kommun.

Förutsättningar

Inom delområde A fanns ett djupt dräneringsdike längs Södra Aspelundsvägen, som svängde av mot söder tvärs över åkern. Diket kantades av täta buskridåer av sälg, viden, björk och enstaka almar. Buskridåerna är borttagna och diket justerat till att följa vägen och den västra sidan av planområdet.

Söder om åkern gick en ravin i väst-östlig riktning med två dikesfåror i botten. Den norra dikesfåran kom från en kulvert längst i väster, medan den södra var ett lakvattendike. Ravinen är nu uppfylld med rödfyrsmassor. Diket är flyttat norrut och lakvattendiket är placerat i kulvert under rödfyren.

Den södra ravinslutningen gick upp mot Risängens avfallsanläggning och var mycket brant och täckt av uppvuxen lövskog. Denna lövskog är idag avverkad.

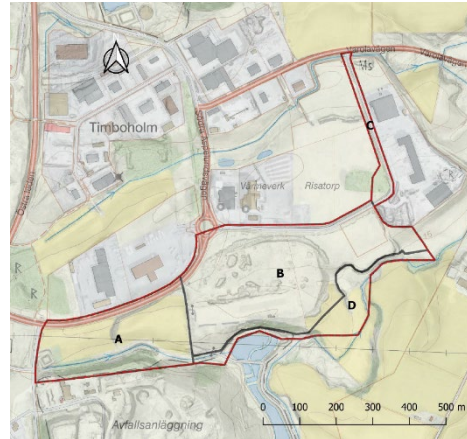
Delområde B utgörs av en stor avplanad yta bestående av fyllnadsmassor. Vegetationen här domineras av mycket stora bestånd av kanadensiskt gullris och blomsterlupin. Den utschaktade ytan kantas i norr och öster av branta jordvallar. Mot söder begränsas området av en brant, lövskogslädd slänt.

Delområde C består av vägkanter bevuxna med trivial vägkantsvegetation. Längst i söder står väster om kurvan två grova askar. En av dessa är nästan död, medan den andra synes helt frisk och har en rik påväxt av bland annat allé- och kyrkogårdslav. På båda askarna påträffades fyra olika arter av hätt mossor. Även en grov hästkastanj växer här.

Delområde D vid Svesån består av en tät vass/högörtsvegetation på åns svämplan fram till slutningarna upp mot delområde B. Här mynnar det i delområde A nämnda diket ut genom tät vassvegetation fram till tillflödet i Svesån. Intill en körväg ligger väster om den norra Risadammen en långsträckt övergödd damm.

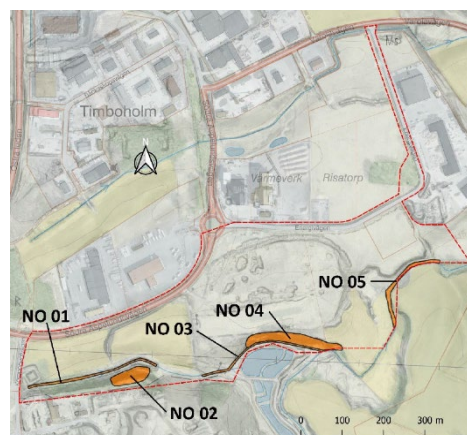
Inom planområdet har fem naturvärdesobjekt och ett landskapsobjekt identifierats. Samtliga naturvärdesobjekt har bedömts tillhöra naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde. Landskapsobjektet har bedömts tillhöra naturvärdesklass 2 - högt naturvärde.

Naturvärdesobjekt 1 (dike i ravin) och 2 (lövskogs-slutning) finns inte kvar efter utfyllnaden av rödfyr. Naturvärdesobjekt 3 (dike) har justerats något för att

Delområden redovisade i NVI.

Källa: Naturvärdesinventering inför detaljplanearbete för Risatorp Södra, Skövde kommun, okt 2021.

Naturvärdesobjekt redovisade i NVI.

Källa: Naturvärdesinventering inför detaljplanearbete för Risatorp Södra, Skövde kommun, okt 2021.

kunna vara kvar. Naturvärdesobjekt 4 består av en lövskogssluttning längs Risadammen och naturvärdesobjekt 5 består av Svesån.

Landskapsobjektet består av Svesån med svämplan och närmaste omgivningar. Svesån med närmaste omgivningar har stor betydelse som spridningskorridor för fåglar och vattenlevande organismer. Omgivningarna med omfattande svämplan är viktiga som buffert vid stora nederbördsmängder. Endast en liten del av detta landskapsobjekt ligger inom planområdets sydöstra del.

Två objekt som omfattas av generellt biotopskydd har identifierats, se rubrik Småbiotoper nedan. Övriga delar av inventeringsområdet har bedömts ha visst eller lågt naturvärde.

Sju värdeelement har identifierats inom planområdet. Tre värdeelement (död säl, grov skogsalm och kråkbo) inom den sydvästra delen av planområdet är borttagna i samband med utfyllnaden av rödfyrsmassor. En hästkastanj och en av de två grova askarna i den östra delen står inom u-område på kvartermark för industri. En grov ask står utanför planområdet. Två hålträd av asp står utanför planområdet i söder.

Formsanddeponin i öst är täckt av de invasiva arterna kanadensiskt gullris och blomsterlupin.

Den rödlistade växten klofibbla noterades inom området. Beroende på var fröna hamnar, växlar dess växtplatser från år till år. Några speciella försiktighets- eller kompensationsåtgärder för denna art bedöms inte behövas.

Inom områdena kring dammarna och längs Svesån bedöms finnas förutsättningar för groddjur. Salamandrar och grodor fortplantar sig nästan alltid i fiskfria småvatten och dammar. Mindre vattensalamander har tidigare noterats från dammarna i de västra delarna av det rödmarkerade området.

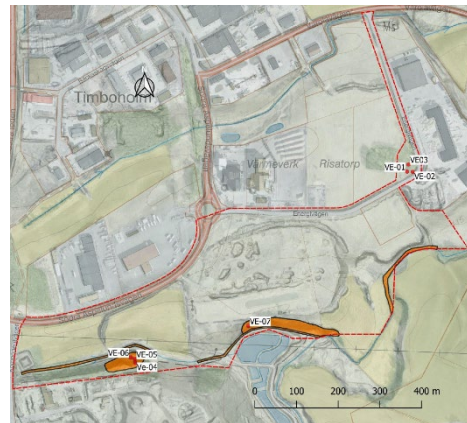
En fältinventering har utförts i syfte att kartlägga förekomster av rödlistade fåglar upptagna i bilaga 1 artskyddsförordningen (2007:845) i detaljplaneområdet. Totalt noterades 30 fågelarter i området varav 8 är rödlistade, nämligen buskskvätta, kråka, backsvala, rörsångare, stare, björktrast, gulspurv och sävsparv. Svarthakedopping är upptagen i fågeldirektivet (bilaga 1 artskyddsförordningen (2007:845)). Diversiteten och förekomsten av fåglar är som störst i områdena kring dammarna och längs Svesån. Buskskvätta noterades även revirhävande uppe bland buskar i centrala delarna av inventeringsområdet.

Naturresevat

Planområdet berörs inte av naturresevat.

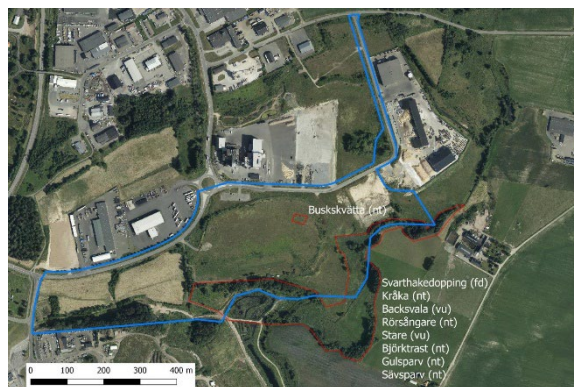
Naturvårdsprogram

Naturvårdsprogrammet "Våtmarker vid Svesåns, Ömboåns och Ösans sammanflöde" klassas som mycket högt naturvärde. I odlingslandskapet öster om Skövde flyter ett antal åar samman i raviner i de lösa jordlagren. Utefter vattendragen utbreder sig starrmader, sumpkärr och vassar. Videsnår finns på många ställen. På några ställen har igenväxningen resulterat i

Värdeelement redovisade i NVI.

Källa: Naturvärdesinventering inför detaljplanearbete för Risatorp Södra, Skövde kommun, okt 2021.

Förekomst av fåglar och groddjur.

Källa: Kompletterande inventering av fåglar, 2024-10-16.

lövsumpskogar. Förr var dessa marker utnyttjade som betesmarker och slåttermarker. Vattendragen har på flera ställen vackert meanderlopp. Storleken på våtmarken med stora starrmader gör detta till ett viktigt objekt för fauna och flora.

Området hotas av igenväxning, exploatering, föroreningar och ändrad hydrologi. Vattnet från Svesån och från bäcken som leder från reningsverket bidrar sannolikt med stor näringstillförsel till vattensystemen. Även andra föroreningar kan misstänkas flöda till denna väg.

Naturmiljöinventering

Planområdet angränsar sydost till/berör yta för våtmarksinventering "Ösan vid Forsby samt Lillåns och Ömsåns utlopp i Ösan".

Natura 2000

Planområdet berörs inte av Natura 2000-områden.

Småbiotoper

Småbiotoper, som till exempel stenmurar, diken, åkerholmar och stora träd ökar variationen i odlingslandskapet och är viktiga för den biologiska mångfalden. De utgör ofta livsmiljöer för bland annat fåglar, ormar och fjärilar. Enligt Miljöbalken (MB) 7 kap. 11 § omfattas dessa av ett generellt biotopskydd och får inte skadas. Länsstyrelsen kan lämna dispens från skyddet om särskilda skäl föreligger.

Två objekt som omfattas av generellt biotopskydd har identifierats. Där en enkel rad av lönnar planterade med cirka 10 meters inbördes avstånd längs Södra Aspelundsvägen är det ena och ett öppet dike genom planområdets delområde A det andra. Den del av diket som gick i nordsydlig riktning har justerats till att följa Södra Aspelundsvägen. Orsaken till flytten var att behålla diket inom området efter att rödfyrsmassor flyttats till platsen.

Konsekvenser

Naturvärdesobjekt 1 (dike i ravin) och 2 (lövskogssluttning) ersätts genom att yta för NATUR i södra delen av planområdet utvecklas med ny vegetation som kompensationsåtgärd. Naturvärdesobjekt 3 (dike) har justerats något för att kunna vara kvar. Naturvärdesobjekt 4 består av en lövskogssluttning längs Risadammen och naturvärdesobjekt 5 består av Svesån. Båda dessa områden ligger till största del utanför planområdet eller inom NATUR i söder. Naturvärdesobjekt 4 och 5 avses att lämnas orörda i så stor utsträckning som möjligt.

De viktigaste naturvärdena som vi identifierat inom inventeringsområdet är knutna till Svesån med kringliggande svämplan. Det är därför väsentligt att detta område undantas från exploateringen. Landskapet kring ån har större betydelse för biologisk mångfald än de ingående naturvärdesobjekten. Områdena utanför naturvärdesobjekten skapar tillsammans med de ingående naturvärdesobjekten en helhet som har positiv betydelse för biologisk mångfald. Därför har större delen av ytan för Svesån med svämplan inom planområdet reglerats med användningen NATUR. Slänten ner mot lakvattendammen skyddas med användningen NATUR. Del av svämplanen berörs av användningen GATA. För att möjliggöra för smådjur att fortfarande kunna röra sig längs grönstråket söder om planområdet kommer en bro att anläggas när gatan förlängs utanför planområdet över Svesån.

Dagvatten från exploateringsområdet måste genomgå rening i dagvattendamm innan det förs till Svesån. Se vidare under rubrik Dagvatten.

En hästkastanj och en av de två grova askarna i den östra delen står inom u-område inom kvartersmark för industri. Träden har inte fått något skydd i detaljplanen då de två träd kan komma att behöva tas ned i samband med ledningsarbeten i framtiden. Träden kommer vid avverkning att ersättas med nya träd inom allmän platsmark NATUR.

Formsanddeponin i öst är täckt av de invasiva arterna kanadensiskt gullris och blomsterlupin. Vid exploateringen ska eventuella bortgrävda eller omgrävda massor behandlas då det är väsentligt att se till att dessa inte sprids till nya växtplatser.

Några speciella försiktighets- eller kompensationsåtgärder för den rödlistade växten klofibbla bedöms inte behövas.

Planens genomförande bedöms inte påverka förutsättningarna för groddjur, salamandrar och fåglar kring dammarna och längs Svesån nämnvärt. Större delen av ytorna som ligger inom planområdet regleras med användningen NATUR och med egenskaper som damm för dagvat- ten vilket även skapar möjlighet för nya vistelsemiljöer. Förutsättningar för övervintring under stockar, stenar och trädrötter finns naturligt inom naturmarken för groddjur och salamandrar. Inom naturmarken kommer det även finnas tillgång till buskage och träd.

Naturvårdsprogram

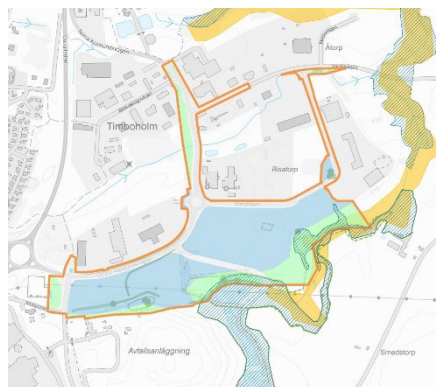
Förslag till detaljplan reglerar yta där naturvårdspro- gram finns till allmän plats med användningen NA- TUR. I närheten av objektet kommer en damm att an- läggas som kommer att fånga upp och rena dagvatten och skyfall från planområdet innan vattnet släpps vi- dare till Svesån.

Naturmiljöinventering

Nästan hela ytan för Svesån med svämplan inom plan- området regleras med användningen NATUR.

Småbiotoper

Raden med lönnar ska vara kvar inom kvartersmark för industri och påverkas inte av planför- slaget. Om träd behöver tas ned i raden ska dispens sökas hos Länsstyrelsen. Träd regleras även med planbestämmelse. Diket längs Södra Aspelundsvägen placeras inom yta för GATA.

Utbredning naturvårdsprogram och svämplan.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt miljöbalkens femte kapitel är miljö kvalitetsnormer (MKN) föreskrifter om miljö kvalitets för mark, vatten, luft eller övrig miljö inom ett geografiskt område. Normerna slår vanligtvis fast den lägsta miljö kvalitetsnivå som är acceptabel inom området i syfte att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön. Föreskrifterna är juridiskt bindande.

Det finns idag MKN för omgivningsbuller, utomhusluft och vatten.

Sektor samhällsbyggnad bedömer att konsekvenserna av planens genomförande inte innebär att några miljö kvalitetsnormer överskrids. Nedan går det att läsa om gränsvärden och mät- ningar, någon ytterligare utredning krävs inte.

Förutsättningar

MKN för omgivningsbuller

Miljö kvalitetsnormen för *omgivningsbuller* är en så kallad målsättningsnorm och gäller för kommuner med mer än 100 000 invånare, samt för större vägar, järnvägar och flygplatser i hela Sverige.

I Skövde kommun gäller därmed MKN för omgivningsbuller endast för större vägar samt järn- vägar. Trafikverket är huvudman för dessa anläggningar och ansvarar för bullerkartläggningar och eventuella åtgärdsplaner.

MKN för utomhusluft

Miljö kvalitetsnormerna för *utomhusluft* är så kal- lade gränsvärdesnormer. De anger gränsvärden som inte får överskridas; detta för att varken männi- skors hälsa eller djur, växter eller kulturvärden ska skadas. Det finns i förordningen normer i form av tillåtna halter av partiklar med partikelstorlekarna 2,5 mikrometer (PM_{2,5}) och 10 mikrometer (PM₁₀) i

Ämne	Gränsvärde	Uppmätt/ beräknat värde (2018-06-07)
NO _x	40 µg/m ³	5-10 µg/m ³
PM _{2,5}	25 µg/m ³	11 µg/m ³
PM ₁₀	40 µg/m ³	18 µg/m ³

Tabell över gällande gränsvärden på årsbasis för MKN samt aktuella värden för Skövde och planområdet.

utomhusluft. Därtill finns normer för koncentrationer av ämnena kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

Dessa miljö kvalitetsnormer styrs av luftkvalitetsförordningen (2010:477) och föreskrifter från Naturvårdsverket om kontroll av luftkvalitet (2010:8).

Relevant för detaljplanen är MKN för kväveoxider (NO_x) och partiklar (PM) som kan behöva hanteras, med trafiken som största föroreningskälla. Mätningar genomförs vid Kulturhuset i centrala Skövde. Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) ansvarar för att mäta partikelhalter.

MKN för vatten

Vattenförvaltningen med respektive vattenmyndighet beslutade år 2009 om miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvatten. Miljö kvalitetsnormer anger den miljö kvalititet som ska uppnås för varje enskild vattenförekomst och vid vilken tidpunkt den senast ska vara uppfylld. Det övergripande målet är att samtliga vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status till 2027.

Skövde tillhör Västerhavets vattendistrikt, där Länsstyrelsen i Västra Götalands län utsetts till att vara vattenmyndighet med uppgift att samordna och lägga fast ramarna för vattenförvaltningen i distriktet.

Recipient för planområdet är ytvattenförekomsten Svesån, som rinner i anslutning till planområdets östra delar. Eftersom planområdet har flera avrinningsområden så rinner vattnet till Svesån i flera olika punkter i ån. Efter planområdets sista utsläppspunkt i Svesån rinner vattnet ca 1,6 km innan det mynnar ut i delavrinningsområdet Ömboån norr om planområdet. Vattnet rinner sedan ca 1 km i Ömboån och mynnar sedan i vattendraget Ösan. Därefter rinner vattnet vidare till Vänern via sjön Östen och vattendraget Tidan. Eftersom området utgör en så liten del av Östen, Tidan och Vänern totala avrinningsområde har dessa vattenkroppars status inte undersökts närmare.

Bedömningen av recipienternas känslighet görs utifrån VISS.

I samtliga recipienter och klassade vattenförekomster (Svesån, Ömboån och Ösan) bedöms den ekologiska statusen till måttlig. Detta beror på att kvalitetsfaktorerna fisk och hydrologisk regim bedöms som måttliga, samt att kvalitetsfaktorn konnektivitet bedöms som dålig i samtliga recipienter. Utöver detta bedöms kvalitetsfaktorn näringsämnen som måttlig i Svesån och Ösan, men som dålig i Ömboån. Samtliga recipienters miljö kvalitetsnorm är god ekologisk status 2027 och förslaget till den nya miljö kvalitetsnormen är god ekologisk status 2033.

På grund av höga halter av kvicksilver och bromerad difenyleter (PBDE) bedöms den kemiska statusen i samtliga recipienter ej uppnå god kemisk status. Dessa föroreningar härstammar från atmosfärisk deposition och överskrider respektive riktvärde i alla Sveriges ytvattenkroppar. Utöver detta har även Ösan höga halter av benso(a)pyren, vilket används som en indikator för PAH:er. Miljö kvalitetsnormen och förslaget till den nya miljö kvalitetsnormen för samtliga recipienter är god kemisk ytvattenstatus, med undantag av kvicksilver och PBDE.

Med detta som bakgrund bedöms samtliga recipienter enligt Skövde kommuns känslighetskala som känsliga.

Delar av Skövde stad berör två stora grundvattenförekomster. Strax väster utanför undersökningsområdet ligger grundvattenförekomsten Hagelberg. Det är en sand- och grusförekomst med beslutade kvalitetskrav på god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Ca 1500 meter väster om undersökningsområdet ligger ytterligare en grundvattenförekomst, Falköping-Skövde. Det är en sedimentär bergförekomst med beslutade kvalitetskrav på god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status.

Planområdet berör inte grundvattenskydd.

Planområdet berör inte yta för dricksvattenförekomst som finns väster om planområdet.

Konsekvenser

MKN för omgivningsbuller

Etablering av nya verksamheter förväntas leda till viss ökning av buller i planområdets närhet. Det är i nuläget inte möjligt att beräkna buller från planerade verksamheter eftersom deras utformning inte är fastställd, men det bedöms vara möjligt att anlägga nya verksamheter utan att riktvärdena för externt industribuller överskrids vid närliggande bostäder.

Konsekvenser för MKN omgivningsbuller hanteras även i Miljökonsekvensbeskrivnings avsnitt 8.7.1 (bilaga D).

MKN för utomhusluft

Trots att planförslaget medför viss ökning av utsläpp från trafik, leder detta inte till någon risk att MKN för luft överskrids. Planen möjliggör även för anläggning av kraftvärmeverk vilket kan medföra betydande luftutsläpp, vilket beaktas inom ramen för verksamhetens tillståndsprövning. Kommande verksamheter får inte överskrida miljökvalitetsnormer för luft.

Detaljplanens genomförande bedöms inte ge några negativa konsekvenser då de uppmätta halterna av kväveoxider (NO_x) och partiklar (PM_{2,5}, PM₁₀) ligger väl under gällande miljökvalitetsnormer.

Konsekvenser för MKN luft hanteras även i Miljökonsekvensbeskrivnings avsnitt 8.7.2 (bilaga D).

MKN för vatten

Dagvattnets föroreningsinnehåll har modellerats för de områden som bedöms påverka dagvattnets innehåll. Då området har Svesån som recipient undersöks belastningen i sin helhet.

Planområdets recipienter, Svesån, Ömboån och Ösan, bedöms alla som känsliga. Den framtida markanvändningen för planområdet bedöms ge upphov till höga föroreningshalter. Enligt Skövde kommuns riktlinjer ”vid nyanläggning av hårt belastade områden, såsom stora parkeringsplatser med stor omsättning, trafikleder och vissa industriområden, ska utjämningsmagasin med efterföljande oljeavskiljning eller annan rening av dagvattnet förordas redan i detaljplanearbetet.” Detta gör att området kräver en behandling av dagvatten och potentiellt en oljeavskiljning. Exempel på relevanta typer av behandling är våt damm och våtmark.

De åtgärder avseende dagvattnet som detaljplanen föreskriver med omhändertagande av dagvatten i anpassade lösningar med rening inom allmän plats bedöms begränsa föroreningsbelastningen i dagvatten innan det släpps till Svesån. På så sätt kan negativ påverkan minskas både med avseende på kemisk status och ekologisk status. Med inarbetade åtgärder bedöms planen inte försämra vattenförekomsternas (Svesån, Ömboån, Ösan) möjlighet att uppnå MKN.

Planen bedöms inte påverka grundvattenkvaliteten och befintliga föroreningar i mark och grundvatten kommer att kvarstå.

Konsekvenser för MKN vatten hanteras även i Miljökonsekvensbeskrivnings avsnitt 8.1 (bilaga D).

Utomhusbuller

Förutsättningar

Miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller är en målsättningsnorm som, i Skövde kommuns fall endast gäller för större vägar, järnvägar och flygplatser.

Trafikverket är huvudman för dessa anläggningar och bär ansvaret för bullerkartläggning och eventuell åtgärdsplan. Planförslagets genomförande innebär att Trafikverkets ansvar utökas (enligt 4 § och 8a § förordningen, 2004:675, om omgivningsbuller) till att kartlägga och ta fram och fastställa åtgärdsprogram.

Krav på inomhusvärden avseende buller för bland annat lokaler regleras i Boverkets byggregler BBR. Dessa gäller oavsett ljudnivån utomhus.

Buller hanteras även i Miljökonsekvensbeskrivnings avsnitt 8.7.1 (bilaga D).

Väg

Planområdet berörs av trafikbuller från omkringliggande gator inom industriområdet.

Järnväg

Planområdet berörs inte av buller från västra stambanan.

Industri- och verksamhet

Planförslaget möjliggör för etablering av verksamheter som väntas ge upphov till buller, både från transporter och externt industribuller i ett befintligt industriområde.

Planområdet är inte placerat närmare befintlig bebyggelse än tidigare etablerad industriverksamhet. Alltså är avståndet till befintlig bebyggelse den samma från befintligt industriområde då planområdet är omringad av tidigare etablerade verksamheter.

Konsekvenser

Väg

Planområdet bedöms inte påverkas nämnvärt av buller från omkringliggande vägar.

Järnväg

Planområdet påverkas inte av buller från västra stambanan.

Industri- och verksamhet

Det är i nuläget inte möjligt att beräkna buller från planerade verksamheter eftersom deras utformning inte är fastställd, men det bedöms vara möjligt att anlägga nya verksamheter inom planområdet utan att riktvärdena för externt industribuller överskrider vid närliggande bostäder. Bedömningen baseras även på att området redan är omringat av verksamheter i ett etablerat industriområde.

Kommande verksamheter får inte överskrida miljökvalitetsnormerna för buller.

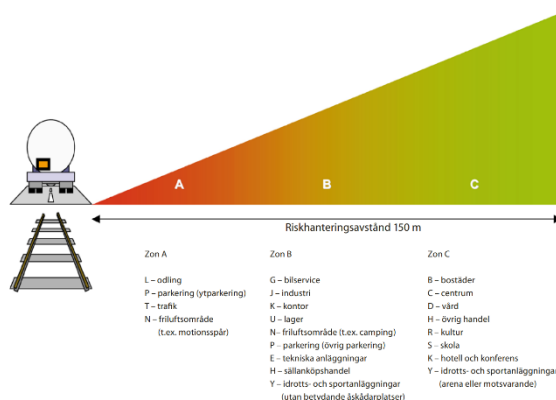
Risk för olyckor, farligt gods

Förutsättningar

MSB är transportmyndighet för transport av farligt gods på väg och järnväg. MSB utfärdar föreskrifter och ansvarar för att utveckla lagstiftningen. Länsstyrelsen får besluta om lokala trafikföreskrifter för transport av farligt gods på väg, det vill säga vilka vägar som är tillåtna eller förbjudna för dessa transporter.

Primära leder i Skövde kommun är bland annat väg 26 från Tidaholm via Skövde till Mariestad som passerar väster om planområdet.

Länsstyrelsen har tagit fram en riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods. Detta för att underlätta detaljplaneprocessens hantering av risker med farligt godstransporter och ge

Zonindelning för riskpolicyns riskhanteringsavstånd. Zonerna representerar möjlig markanvändning i förhållande till transportled för farligt gods – väg och järnväg. Zonerna har inga fasta gränser, utan riskbilden för det aktuella planområdet är avgörande för markanvändningens placering. En och samma markanvändning kan därigenom tillhöra olika zoner.

Källa: Riskhantering i detaljplaneprocessen, Riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods, Länsstyrelsen 2006.

vägledning i hur markanvändning, avstånd och riskhantering bör beaktas i samband med planprocessen. Riskpolicyn innebär att en riskhanteringsprocess ska beaktas när detaljplaner tas fram för områden inom 150 meters avstånd från en led för farligt gods.

Riskpolicyns riskhanteringsavstånd är indelad i tre zoner (A-C) utan fasta gränser, se bild. Zonerna redovisar möjlig markanvändning i närheten till transportled för farligt gods.

För att åstadkomma en lämplig markanvändning i förhållande till transportleden är det viktigt att hänsyn tas till den riskbild som råder i aktuellt område. Persontäthet och exploateringsgrad, platsens unika förhållanden såsom topografi, bebyggelsens placering samt dess yttre och inre utformning är exempel på faktorer som påverkar risknivån.

Väg 26 går ca 150 meter väster om planområdet och är primär led för farligt gods. Verksamheter kring planområdet hanterar farligt gods. Fordon med farligt gods förekommer i närheten av planområdet.

Konsekvenser

Detaljplanen möjliggör för att förbättra trafiksituationen inom och i närheten av planområdet för att underlätta framkomligheten för transporter bland annat. Inom planområdet möjliggörs även för verksamheter som skulle kunna hantera farligt gods. Konsekvenserna beaktas inom ramen för verksamhetens tillståndsprövning.

Detaljplanen inrymmer stora ytor och bedöms möjliggöra för erforderliga riskhanteringsavstånd som kan behövas för att skapa en lämplig placering av verksamheter och de krav som kopplas till olika verksamheters behov.

Riskenivå kopplad till transporter av farligt gods bedöms ligga inom acceptabla gränser då avståndet från planområdet till väg 26 är ca 150 meter.

Risk för översvämning

Förutsättningar

Mycket talar för att klimatet i Sverige kommer att förändras och bli varmare och blötare. Enligt SMHI väntas årsmedelnederbörden i Skövde öka med upp till 30 % till 2100. Skövde kommun har karterat skyfall med en återkomsttid för 100-, 400- och 1000-årsregn samt analyserat flödesvägar och flödesvolym. Analysen visar att det är viktigt att säkra framkomligheten för vattenmassorna och motverka kostsamma översvämningar som kan skada byggnader och samhällsviktiga funktioner. I händelse av skyfall ska en genomtänkt höjdsättning styra dagvattnet i lämplig riktning till utvalda platser.

Planområdets har studerats för att säkerställa att området inte utsätts för risk vid skyfall.

Huvudman för VA är ansvarig för bortledning av vatten som motsvarar ett 10-års regn. Det innebär att fastighetsägaren behöver ha beredskap att hantera fördröjning av vattenmängder som överstiger ett 10-års regn, vid exempelvis skyfall.

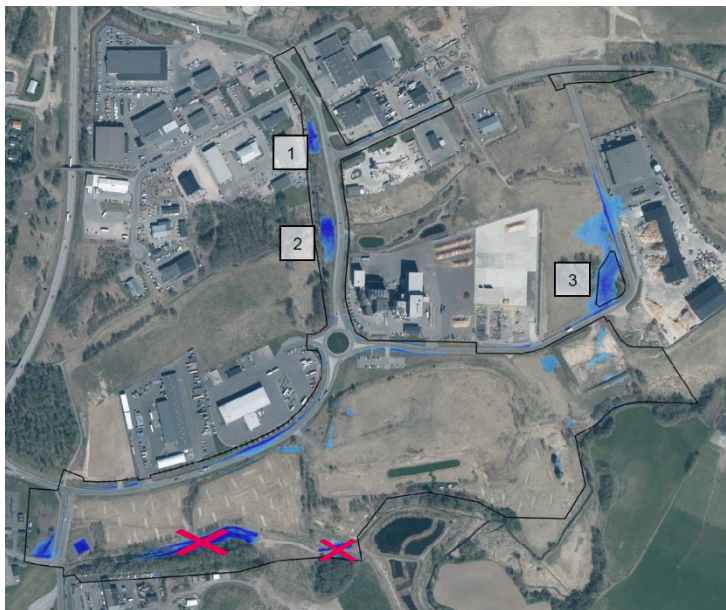
Skyfallsutredning

En dagvatten- och skyfallsutredning har tagits fram av konsult Sweco Sverige AB 2025-01-27. Syftet med undersökningen var att uppdatera befintlig dagvatten- och skyfallsutredning för området i och med förändrad detaljplanegräns och förändrade markförhållanden efter utfyllnad av rödfyr. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga I). Nedan följer en sammanfattning av utredningens resultat och förslag till åtgärder gällande skyfall samt vilka åtgärder som möjliggörs i planförslaget.

I den övergripande utredningen för översvämningssrisker för planområdet beaktas skyfallssituationen med förslag på framtida höjdsättning av området i åtanke. Eftersom marken inom

planområdet lutar österut kommer skyfallsflödena rinna österut. Det är viktigt att inga barriärer såsom byggnader skapas i avrinningsriktningen.

Inom planområdet leder samtliga avrinningsstråk mot Svesån. Det riskerar ställa sig vatten längs diken utmed Södra Aspelundsvägen och Energivägen. Större vattenansamlingar sker på väster sida om Södra Aspelundsvägen, Norra Aspelundsvägen (område 1 och 2 i bild) och Energivägen (område 3 i bild). Ytorna i planområdets södra del är bortbyggda (markerade med kryss).

Ytavrinning med vattensamlingar (djup 5 cm) inom planområdet.
Källa: Dagvatten- och skyfallsutredning Sweco, 2025-01-27.

Det har identifierats en punkt inom planområdet (område 3 i bild) där en betydande mängd dagvatten riskerar ställa sig vid skyfall. I och med områdets begränsade avrinningsområde krävs ett regn betydligt större än 100-årsregn för att maximal översvämning ska riskera ske. Däremot rekommenderas ändå att instänga lågpunkter byggs bort vid exploatering. De övriga riskområdena finns inom vad som planeras bli parkmark och bedöms inte vara risk för byggnation.

Konsekvenser

Befintliga uppväxta träd ska så långt som möjligt bevaras. Längs Energivägen kommer nya träd planteras som en del av områdets skyddsåtgärder kopplade till bland annat ekosystemtjänster. Träden kommer inte regleras i detaljplanen då detta tidigare har skapat problem i gatans utformning.

Inom planområdet kommer större delen av kvartersmarken att hårdgöras för att minimera risken för att dagvatten infiltreras ner i marken och sprider föroreningar. Detta innebär ett större behov av att ta hand om vatten inom allmän platsmark. Plats för diken och dammar finns inom allmän platsmark NATUR och PARK inom planområdet. I plankartan regleras yta för damm med planbestämmelse.

Generellt måste instängda områden undvikas vid bebyggelse där de kan orsaka skador eller risker som inte är tolererbara. Marken ska luta bort från samtliga byggnader och mot närmaste gata eller annan typ av allmän platsmark, som agerar som flödesväg vid skyfall. För att få tillräckligt skydd för byggnader rekommenderas att marken precis intill byggnader är minst 30 cm högre än intilliggande lågpunkter. Byggrätten är anpassad för att möjliggöra avledning till allmän platsmark i öst och till gatumark genom området. Ytavrinning med självfall över markytan inom planområdet ska finnas från en plushöjd som är lägre än byggnadernas färdiga golvnivå. I plankartan regleras markens minsta lutning till 5 %. Däremot är det i dagsläget svårt att reglera plushöjder inom planområdet då delar av området fortfarande kommer att sätta sig inom de kommande åren. Idag bedöms drygt 50 % av sättningarna ha uppkommit. Läs mer kring markens förutsättningar i avsnittet *Geoteknik och hydrologi*.

Inom det extra utsatta område 3 bör marken höjas till 117 meter över havet för att ligga över bräddnivån och säkerställa att dagvattnet rinner vidare. Det innebär att marken ska höjas som mest 0,8 meter. Höjs marken upp enligt förslag byggs den volymen bort och kommer vid skyfall belasta nedströms. Åtgärden med att höja marknivån bedöms inte utgöra någon risk för skada på kringliggande byggnader då riskerna för översvämning bedöms som väldigt låga och

konsekvenserna som små. I detaljplanen regleras marken därför med bestämmelse om att markens höjd inte får vara lägre än 117 meter över nollplanet.

Avledning av skyfall kan ske ytligt inom planområdet. Eftersom marken inom planområdet lutar österut kommer skyfallsflödena rinna österut.

De åtgärder för skyfall som planförslaget möjliggör för skapar förutsättningar för att minimera risker både för bebyggelse nedströms planområdet och för att fånga upp flöden som kommer till området uppströms.

Marken där byggrätter är placerade ligger högre än Svesån och därför förväntas det inte finnas en översvämningssrisk för planområdet till följd av höga flöden i Svesån. Riskerna för bebyggelse nedströms planområdet vid skyfall bedöms som låga.

Kulturmiljö

Förutsättningar

En arkeologisk utredning har tagits fram av konsult Arkeologikonsult år 2022. Undersökningen togs fram innan rödfyr flyttades till planområdet. Syftet med undersökningen var att fastställa om fornlämningar berördes. Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga H). Nedan följer en sammanfattning av utredningens resultat.

Fornlämningar

Inga sedan tidigare dokumenterade fornlämningar eller andra kulturhistoriskt värdefulla områden eller objekt finns inom planområdet. Det finns däremot flera registrerade fornlämningar och fyndplatser norr om planområdet. Såsom stensättningar och förhistoriska lämningar men även Sveriges största bevarade gulds katt, den så kallade Timboholmsskatten.

Inget av antikvariskt intresse påträffades inom planområdet i samband med den arkeologiska utredningen.

Verksamhetsområden väster och norr om planområdet nämns i underlaget till Kulturmiljöprogram 2011 i sammanhanget att Skövde är en industristad där industrier påverkat bostadsbebyggelsen och stadsbilden.

Konsekvenser

Fornlämningar

Den arkeologiska utredningen visar att inga fornlämningar berörs och att inga åtgärder krävs i området.

Fysisk miljö

Förutsättningar

Bebyggelse och stadsbild

Området Timboholm och Risatorp domineras av stora industrilokaler och anläggningar där tunga fordon, damm och buller är en del av verksamheten.

Verksamheter

Inom planområdet finns en aktiv modellflygklubb samt några tekniska anläggningar såsom transformatorstationer, men ingen befintlig industriverksamhet.

Planområdet är kantat av befintliga industriverksamheter. Direkt söder om planområdet finns Risängens återvinningscentral där även hantering av farligt avfall sker av XR Miljöhantering AB. De större industrierna kring planområdet är Aurobay Sweden AB (tidigare Volvo) som finns väster om planområdet och Skövde Energis fjärrvärmeanläggning norr om planområdet. I övrigt finns flera verksamheter såsom XR avfallsanläggning/återvinningscentral, Grahns Konfektur och Timboholms Bussdepå.

Friytor

Skövde modellflygklubb har klubbhus och landningsbanor inom planområdet.

Vegetation och topografi

Stora delar av planområdet består idag av stora öppna ytor som fyllts ut.

Inom planområdet finns en trädrad längs Södra Aspelundsvägen.

Öster, söder och väster om planområdet går ett sammanhängande gröonstråk som är utpekat i ÖP 2040. Gröonstråkets syfte är att möjliggöra en sammanhängande grön korridor för växt- och djurlivet.

Tillgänglighet

Området upplevs generellt som plant men stora slänter finns främst i södra delen av planområdet.

Vägar och förbindelser

Planområdet angörs från väst via väg 26 eller från norr via Norra Aspelundsvägen. Inom planområdet inryms flera vägar och infarter till kringliggande verksamheter. Utfartsförbud reglerar infarternas placering.

Konsekvenser

Bebyggelse och stadsbild

Planförslaget innebär att området kan förstärkas med fler industriverksamheter. Stora volymer och tung trafik kommer att genereras av exploateringen. Byggnadsvolymerna följer övriga fastigheter i storlek och höjd.

Verksamheter

Genomförandet av detaljplanen kommer att möjliggöra för verksamheter i befintligt industriområde att expandera. Verksamheter inom planområdet kommer att tillåtas att vara störande, vilket även följer omkringliggande verksamheter. Detaljplanen möjliggör för industriverksamheter som hanterar återvinning av material, viss energiproduktion samt drivmedel.

Exploateringsgraden följer omkringliggande verksamheter och byggrätten inom planområdet är anpassad med hänsyn till omkringliggande verksamheters placering, geotekniska förhållanden, placering av gaturum, nya kopplingar och bevarande av natur.

Friytor

Planförslaget innebär att Skövde modellflygklubb (klubbhus och landningsbanor) behöver flytta.

Vegetation och topografi

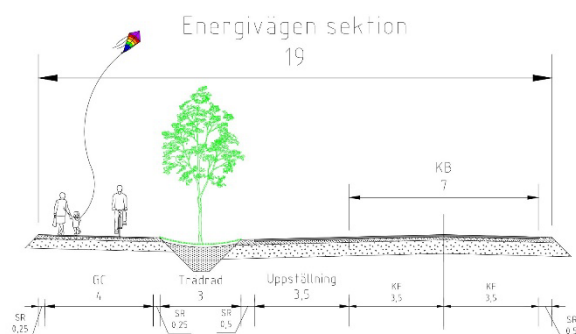
Planområdets öppna ytor kommer att exploateras.

Trädraden längs Södra Aspelundsvägen ska vara kvar. Ny trädrad kommer att anläggas utmed Energivägen.

Gröonstråket söder om kvartersmarken ska inte bebyggas.

Tillgänglighet

Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter utan problem. Tillgängligheten inom kvartersmark ska följa Boverkets byggregler (BBR). Publika lokaler ska vara tillgängliga för rörelsehindrade. Detta bevakas i bygglovsskedet.

Förslag till sektion över Energivägen.
Källa: Skövde kommun

Vägar och förbindelser

Planförslaget möjliggör för en förbättrad trafiksituation för alla trafikslag i hela området. Detaljplanen möjliggör för en ny allmän väg genom planområdet för att kunna skapa nya kopplingar i framtiden.

Utfartsförbud reglerar infarternas placering för att skapa ett trafiksäkert område.

Lokalklimat

Förutsättningar

Planområdets stora öppna ytor och avsaknad av vegetation gör att det är extra utsatt för värmeböljor och vind.

Konsekvenser

Klimatanpassningsåtgärder för värmeböljor berör främst byggnadens konstruktion och utförande och bevakas i bygglovsprocessen.

Inom planområdet regleras vegetation längs Södra Aspelundsvägens norra del i syfte att bevara trädraden som finns här idag. Inom allmän platsmark kommer vegetation att tillskapas som kan stoppa/bromsa vind och skapa skugga.

Sociala frågor

Förutsättningar

Inom och i närheten av planområdet finns industrifastigheter och verksamheter som är målpunkter för hela Skövde kommun såsom stora arbetsgivare med funktioner för både privatpersoner och företag.

Väg 26 är den största väg som utgör barriär för gående och cyklister. Flera vägar såsom Södra Aspelundsvägen och Energivägen passerar planområdet och utgör barriärer för gående och cyklister för att nå planområdet i dagsläget.

Planområdet nås från Norra Aspelundsvägen och väg 26. Gång- och cykelstråk ansluter till planområdet i norr men är ej helt sammanhängande för verksamheterna i närområdet.

Modellflygklubben är en mötesplats inom planområdet. Risängen och djurkyrkogården är mötesplatser utanför planområdet.

Söder om planområdet finns Risängens återvinningscentral. I övrigt saknas service såsom exempelvis skolor och handel i området.

I dagsläget finns inga direkta målpunkter dit barn tar sig på egen hand i eller i närheten av planområdet. Området består idag till största del av etablerade industrier.

Konsekvenser

Planförslaget samråds genom utskick och annons i SLA. Närboende, företagare och myndigheter bjudis in för att påverka planförslagets utformning.

I närheten av planområdet finns liknande industrifastigheter som möjliggörs för inom planområdet. Verksamheter inom planområdet kommer tillåtas en viss störning i form av ljud, lukt och damm. Byggnadsvolymerorna följer övriga fastigheter i storlek och höjd. Planförslaget innebär att området utökas med fler industrifastigheter vilket efterfrågats i området.

Planförslaget möjliggör för att minska barriärer för gående och cyklister då gång- och cykelvägnätet kommer att sammankopplas och utökas inom och i anslutning till planområdet. Nya infarter föreslås från Södra Aspelundsvägen och Energivägen.

Marken inom planområdet har fyllts ut med rödfyr vilket har skapat en planare yta för exploatering.

Ljussättning inom området ska skapa säkerhet och trygghet, som gör det lätt att orientera sig och synas.

Befintliga mötesplatser utanför planområdet bedöms inte påverkas negativt av planförslaget. Exempelvis säkerställs besöksparkering till djurkyrkogården i detaljplanen.

Fler verksamheter inom planområdet kan skapa en större belastning på väg 26 vilket kan skapa svårigheter att nå exempelvis fritidsaktiviteter med bil i rusningstrafik. Detaljplanen möjliggör dock för en förbättrad trafiksituation i närheten av planområdet.

Barn och ungas rättigheter i enlighet med barnkonventionen har beaktats i planförslaget.

Teknisk försörjning

Förutsättningar

Vatten- och avlopp

För ny eller utökad industriell verksamhet är utgångspunkten att vattnet ska renas på plats innan det släpps ut till det kommunala spillvattennätet, så att belastningen på Stadskvarns reningsverk inte ökar.

Prioriterad dricksvattenförekomst finns väster om planområdet.

Befintliga vatten- och spillvattenledningar med tillräcklig kapacitet finns norr om området men är inte utbyggd till planerade verksamheter.

Större delen av planområdet är placerat utanför verksamhetsområde för VA.

Brandvatten

Befintlig brandvattenförsörjning finns längs delar av Energivägen, Varolavägen och Bäckaskogsvägen samt vid korsningen Södra Aspelundsvägen och Komponentvägen och söder om planområdet inom ÅVC.

El

Det finns delvis utbyggt el till planerade verksamheter.

Planområdet påverkas av befintliga högspänningskablar (luftledning). Luftledningarna som går tvärs genom planområdets västra del begränsar ytans användning.

IT-infrastruktur

Det saknas utbyggt fiber till planerade verksamheter.

Uppvärmning

Det finns fjärrvärmeledningar i Norra och Södra Aspelundsvägen.

Materialåtervinning och avfallshantering

Verksamheter, industri och andra företag anlitar själva godkända transportörer och behandlingsföretag för sitt avfall.

Planområdet saknar yta för avfallshantering inom allmän platsmark.

Konsekvenser

Vatten- och avlopp

Verksamheterna inom planområdet ska rena sitt vatten på plats innan det släpps ut till det kommunala spillvattennätet så att belastningen på Stadskvarns reningsverk inte ökar.

Verksamheter inom planområdet ska ta särskild hänsyn till den Prioriterade dricksvattenförekomst som finns väster om planområdet om det finns risk för påverkan på grundvattnet.

Vatten- och spillvattenledningar behöver byggas ut till planerade verksamheter.

Detaljplaneområdet kommer att omfattas av nytt verksamhetsområde för VA och fastigheterna ska anslutas till det kommunala ledningsnätet.

Serviser anläggs i samband med gatans utbyggnad.

Brandvatten

För planområdet behövs fler brandposter för att tillgodose behovet av brandvatten.

Nya vattenledningarna som ska försörja området ska förses med brandvattenposter som uppfyller Räddningstjänstens önskemål.

El

Nya fastigheter försörjs med el från SkövdeNät AB:s befintliga ledningsnät. Serviser anläggs i samband med gatans utbyggnad.

Plats för nya transformatorstationer finns inom planområdet. Yta för transformatorstationer har utökats i samband med planläggningen för att tillgodose framtida behov.

IT-infrastruktur

Serviser anläggs i samband med gatans utbyggnad.

Uppvärmning

Det är möjligt att ansluta hela eller delar av bebyggelsen inom planområdet till Skövde Energi AB:s fjärrvärmenät. Alternativt sker uppvärmning genom enskilda uppvärmningssystem.

Materialåtervinning och avfallshantering

Respektive fastighetsägare ska utforma och placera egen avfallslösning inom kvartersmark. Utrymmen för hämtning av avfall ska utformas i samarbete med kommunalförbundet Avfall och återvinning Skaraborg (A&ÅS).

Planförslaget bedöms kunna uppfylla de riktlinjer om tillgänglighet för fordon och de system för avfallshantering som A&ÅS tillämpar.

Service

Förutsättningar

Offentlig och kommersiell

Det saknas offentlig service inom planområdet. Mer än 500 meter utanför planområdet finns skola för F-9 och till viss del gymnasier. Närmsta restaurang finns vid Bäckaskogsvägen precis utanför planområdet. Två kilometer nordväst om planområdet finns Skövde stadskärna som erbjuder ett större utbud av både offentlig och kommersiell service.

Konsekvenser

Offentlig och kommersiell

Detaljplanen gör det möjligt att anlägga återvinningsverksamhet som riktar sig till både privatpersoner och företag.

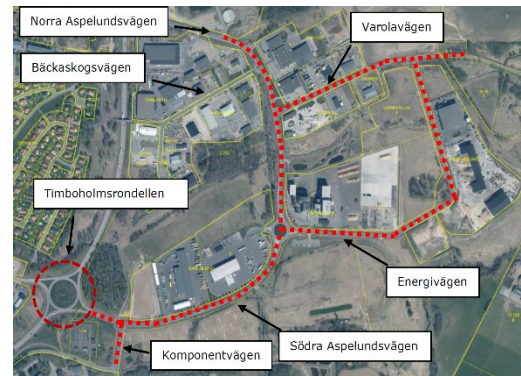
Trafik

Förutsättningar

En trafikutredning har tagits fram av konsult COWI AB 2024-12-20. Syftet med trafikutredningen är att beskriva förutsättningarna, utreda och föreslå lämplig utformning av vägnätet inom området för att kunna omhänderta framtida trafikutveckling som planområdet kommer generera.

Undersökningen biläggs i sin helhet (Bilaga J). Nedan följer en sammanfattning av utredningens resultat och förslag till åtgärder som arbetats in i planområdets utformning.

Utredningen beskriver angränsande projekt som påverkar planområdet. Bland annat flera åtgärder där Trafikverket har pågående samarbete med Skövde kommun att förstärka kapaciteten på infrastrukturen i och genom Skövde. Samarbetet går under samlingsnamnet iSkövde och omfattar totalt 23 infrastrukturprojekt. Bland annat har en fyrvägs korsning vid väg 49 byggts om från signalreglerad till en tvåfältig cirkulationsplats och där Timboholmsrondellen på väg 26 planeras att byggas om från dagens enfältiga cirkulationsplats till en delvis eller fullt ut tvåfältig motsvarighet. Dessa två åtgärder har studerats tillsammans med ytterligare tre cirkulationsplatser längs väg 26.

Trafikutredningens avgränsning.
Källa: Trafikutredning, 2024-12-20, bilaga J.

En ny detaljplan har antagits (överklagad) för Risatorp 5 m.fl. norr om Varolavägen. I detaljplanen föreslås att antal in- och utfarter till planområdet blir färre jämfört med idag. Till och från Norra Aspelundsvägen kvarstår samtliga tre anslutningar där den sydligast endast blir kvar som infart till fastigheten Risatorp 5. En förutsättning i detaljplanen är att en busshållplats anläggs längs Norra Aspelundsvägen samt att en gång- och cykelväg planeras längs Varolavägen söder om planområdet.

Avgränsning detaljplan för Risatorp 5 m.fl.

En ny bussdepå har anlagts åt Västtrafik österut på norra sidan om Varolavägen. I samband med utbyggnaden inom detta verksamhetsområde planerar Skövde kommun att förlänga gång- och cykelvägen längs Varolavägens norra sida fram till anslutning till och från bussdepån. Gång- och cykelvägen blir på så sätt en fortsättning på gång- och cykelvägen som anläggs förbi Risatorp 5 m.fl.

Trafikutredningens föreslagna trafikutformning möjliggör för att förstärkt kapacitet och öka framkomligheten inom området. Föreslagen utformning säkerställer även att god trafiksäkerhet uppfylls. Utredningen konstaterar att framtida trafiksituation enligt prognosår 2040 kan hanteras.

Utredningens förslag till utformning

Korsningen Södra Aspelundsvägen-Komponentvägen föreslås byggas om till en cirkulationsplats och övriga korsningspunkter föreslås utformas med separata vänstersvängsfält.

För fotgängare och cyklister föreslås separerade gång- och cykelvägar längs samtliga huvudvägar och vid korsningspunkterna föreslås passagera utformas med mittrefuger för att skapa god trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister.

Utredningen ser det som fördelaktigt om korsningen Södra/Norra Aspelundsvägen-Varolavägen kunnat anläggas som en cirkulationsplats, men på grund av att utrymmet inte är tillgängligt föreslås en trevägskorsning med ett kort separat vänstersvängsfält från norr och ett kort högersvängsfält från öster valts i stället.

Föreslagen utformning av korsningen Varolavägen-Energivägen motiveras av att en omfördelning av trafik från Varolavägens västra del till Energivägen förbättrar trafiksituationen i korsningen Södra/Norra Aspelundsvägen-Varolavägen. Det är därför viktigt att det i kommande

skede säkerställa att skyltning med mera inom och till och från området stödjer denna omfördelning.

Utredningen bedömer att en viktig förutsättning för att trafikutredningens effekter och konsekvenser ska falla ut är att Timboholmsrondellen byggs ut till en tvåfältig cirkulationsplats som anpassas till föreslagen cirkulationsplats i korsningen Södra Aspelundsvägen-Komponentvägen. Samt att en fri högersväng anläggs från tillfarten från Kavelbrovägen söderut mot väg 26 för att avlasta vävningssituationen längs väg 26 söder om Timboholmsrondellen.

En trafikutredning har även tagits fram för att hitta den mest lämpliga vägen genom planområdet, Rapport - trafikutredning ny vägkoppling mellan Södra Aspelundsvägen/Energivägen och Risavägen, COWI AB, 2025-02-26 (Bilaga M).

Utredningen föreslår att vägen genom planområdet ansluter till Södra Aspelundsvägen i samma läge som befintlig anslutning för serviceväg till lakvattendammar och modellflygklubb för att sedan gå rakt mot den östra delen av befintlig sluttning norr om lakvattendammarna. Utanför planområdet föreslås vägen korsa Svesån i ett snitt där dalgången är något smalare och som bedöms ge bra möjligheter för framtida bro och vägbank. Bron över Svesån föreslås preliminärt bli 10 meter lång vilket medger möjlighet till strandpassage för vilt under bron utanför planområdet. Söder om Svesån föreslås vägen följa befintlig marknivå för att ansluta till Risavägen längst söderut.

Gång- och cykeltrafik

En kombinerad gång- och cykelväg med bredden tre meter löper längs Norra Aspelundsvägens västra sida och fortsätter längs Södra Aspelundsvägens västra sida fram till Energivägen. I höjd med Värmeverksrondellen korsar gång- och cykelvägen Södra Aspelundsvägen och avslutas vid Värmeverket. Gång- och cykelvägen är separerad från körbanan med en skiljeremsa på 0,5 meter.

Till Bäckaskogsvägen ansluter två gång- och cykelvägar som korsar Väg 26 planskilt, västerifrån via bro över respektive söderifrån via port under väg 26.

Från gång- och cykelvägen söderifrån under väg 26 finns även en gång- och cykelväg söderut till och från Komponentvägen och Volvos anläggning. Gång och cykelvägen korsar Södra Aspelundsvägen i plan strax väster om korsningen med Komponentvägen. Gång- och cykelpassagen tvärs Södra Aspelundsvägen är inte hastighetssäkrad utan enbart utmärkt med vägmålning.

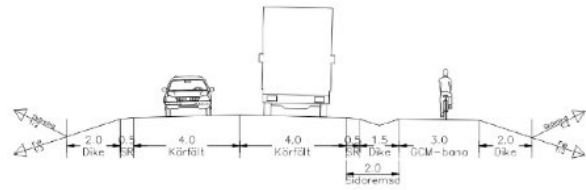
Längs Varolavägen finns en gång- och cykelväg längs vägens norra sida som också förlängs österut fram till ny bussdepå.

Gaturummet är primärt inte anpassat utifrån fotgängares eller cyklisters behov.

Kollektivtrafik

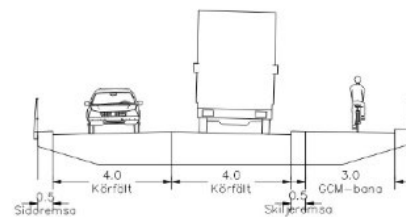
Inom planområdet finns en busshållplats, hållplats Timboholm, längs Varolavägen. Hållplatsen trafikeras av busslinje 620 som trafikerar Varolavägen via Norra Aspelundsvägen. Busslinjen trafikeras med ett fåtal turer per dygn och är delvis anropsstyrd. Som mest trafikerar busslinjen fem turer per riktning och dygn under vardagar.

TYPSEKTION PÅ STRÄCKA

Figur 9. Typsektion på sträckan sett söderut.

TYPSEKTION PÅ BRO

Sektion över väg genom planområdet.

Källa: Rapport - trafikutredning ny vägkoppling mellan Södra Aspelundsvägen/Energivägen och Risavägen, COWI AB, 2025-02-26 bilaga M.

En ny busshållplats har anlagts längs Norra Aspelundsvägen, på sträckan mellan Varolavägen och Bäckaskogsvägen. I och med anläggandet av den nya hållplatsen kommer den befintliga hållplatsen längs Varolavägen utgå.

Motortrafik

Södra och Norra Aspelundsvägen sträcker sig öster om väg 26, i nord-sydlig riktning mellan Timboholmsrondellen i söder och Trafikplats Mariesjö i norr. Vid Timboholmsrondellen, som är en enfältig cirkulationsplats, ansluter Södra Aspelundsvägen österifrån samt Kavelbrovägen västerifrån till och från väg 26. Kavelbrovägen leder vidare västerut till och från centrala Skövde.

I norr ansluter Norra Aspelundsvägen till väg 49 via Trafikplats Mariesjö. Väg 49 tillsammans med väg 26, är statliga vägar och utgör viktiga länkar i det övergripande vägnätet förbi, runt och till viss del genom Skövde. Väg 26 har skyltad hastighet på 80 km/timme.

Vägarna i och kring planområdet som ansluter till och från Södra och Norra Aspelundsvägen utgörs av Komponentvägen, Energivägen, Varolavägen samt Bäckaskogsvägen. Vägarna är framför allt att betrakta som industrigator med tung trafik som försörjer verksamheter, i form av industri, åkeriverksamhet, deponihantering och bussdepå längs respektive väg.

Skyltad hastighet längs Södra Aspelundsvägen är 60 km/timme mellan Timboholmsrondellen och Värmeverksrondellen. Inom området norr om Värmeverksrondellen är skyltad hastighet 40 km/timme.

Framkomlighet för biltrafik och tunga transporter till och från sina respektive verksamheter upplevs som god. Det är långt mellan verksamheterna vilket inbjuder till bilresande.

Parkering

Behovet av bilplatser (bpl) bevakas i bygglovskedet och beror på typ av verksamhet samt omfattningen av denna. Som underlag för bedömning av antalet parkeringsplatser föreslås Skövde kommuns Riktlinjer för att beräkna parkeringsbehov inom Skövde kommun, enligt nedan följas.

Bilplatsbehov, bpl/1000 m ² BTA	Halvcentralt läge
Industri, tillverkning	15
Industri, lager/grossist	8
Industri, serviceföretag	20

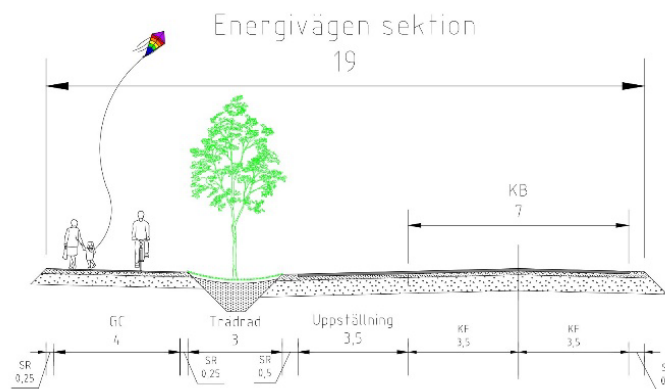
Cykelplatsbehov	Halvcentralt läge
Industri (cpl/1000 m ² BTA)	4

Konsekvenser

Detaljplanen möjliggör för industriverksamhet och kommer även fortsättningsvis generera tung trafik. Åtgärderna som möjliggörs i detaljplanen bedöms tillgodose området med säkra och tillgängliga trafiklösningar.

Gång- och cykeltrafik

Detaljplanen möjliggör för allmän platsmark GATA där gång- och cykelvägar kan anläggas längs samtliga huvudvägar och kan vid korsningspunkterna utformas med mitt-refuger för att skapa tillgänglighet god trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister. I detaljplaneområdet föreslås gång- och cykelväg längs Södra och Norra Aspelundsvägen samt Komponentvägen, Energivägen och Varolavägen vilket möjliggör för god trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister.

Förslag till sektion över Energivägen.
Källa: Skövde kommun

Kollektivtrafik

Detaljplanen möjliggör för hållplatslägen inom allmän platsmark GATA och PARK.

Detaljplanen möjliggör för en god framkomlighet för busstrafiken till och från ny bussdepå i östra delen av planområdet genom att utöka allmän platsmark GATA längs Varolavägen.

Motortrafik

Detaljplanen möjliggör för allmän platsmark GATA med utrymme för ny cirkulationsplats i korsningen Södra Aspelundsvägen-Komponentvägen och för övriga korsningspunkter kan separata vänster- och/eller högersvängsfält anläggas.

Detaljplanen möjliggör för allmän platsmark GATA genom planområdet på den plats som utredningen ansåg som mest lämplig. Vägen genom industrimarken kommer att byggas ut i etapper, där den första etappen kommer att avslutas med en vändyta tills den del av vägen som finns utanför planområdet planläggs.

Utfartsförbud reglerar var det i trafiksäkerhetssynpunkt är lämpligt att anordna infarter till fastigheterna inom och angränsande till planområdet.

Parkering

Befintliga parkeringsplatser i anslutning till djurkyrkogården kommer att flyttas och ny plats ryms inom allmän platsmark P-PLATS.

Verksamheternas behov av parkering ska tillgodoses inom kvartersmarken.

Fastigheter och rättigheter

Konsekvenser fastigheter

Samtliga förändringar förutsätter fastighetsbildning genom lantmäteriförrättning. Kommunen som fastighetsägare ansvarar för att initiera nödvändiga åtgärder i samband med planens genomförande.

Fastighet Karlslund 2

Privatägd fastighet.

Utfartsförbud justeras. Denna förändring påverkar fastighetens möjlighet till anslutning mot intilliggande väg.

Fastighet Karlslund 3

Privatägd fastighet.

Utfartsförbud justeras. Denna förändring påverkar fastighetens möjlighet till anslutning mot intilliggande väg.

Del av Karlslund 3 överförs till ny fastighet för transformatorstation. Detta innebär att fastigheten minskar i storlek och att marken får en ny användning med teknisk anläggning.

Mark för industriändamål överförs från Skövde 5:255 till Karlslund 3. Detta innebär en utökning av Karlslund 3.

Detaljplanen möjliggör att underjordiska ledningar kan anläggas inom markreservatet (u-område). Detta innebär att delar av Karlslund 3 kan belastas med ledningsrätter eller servitut. Fastighetsägaren behöver ta hänsyn till detta vid planering av marken.

Fastighet Kakelugnen 1

Privatägd fastighet.

Detaljplanen gör det möjligt att del av fastighet Skövde 5:241 överförs till befintliga fastigheter Kakelugnen 1 och Värmeväxlaren 1 genom fastighetsreglering.

I östra delen av fastigheten finns ett u-område som kan regleras till Kakelugnen 1 eller till Värmeväxlaren 1. Detaljplanen möjliggör att underjordiska ledningar kan anläggas inom markreservatet (u-område). Detta innebär att delar av Kakelugnen 1 kan belastas med ledningsrätter eller servitut. Fastighetsägaren behöver ta hänsyn till detta vid planering av marken.

Fastighet Värmekällan 4 (utanför planområdet)

Privatägd fastighet.

Mark för industriändamål kan överföras till Värmekällan 4 från Skövde 5:241. Värmekällan 4 utökas då med mark som möjliggör industriell verksamhet.

Detaljplanen möjliggör att underjordiska ledningar kan anläggas inom markreservatet (u-område). Detta innebär att delar av Värmekällan 4 kan belastas med ledningsrätter eller servitut. Fastighetsägaren behöver ta hänsyn till detta vid planering av marken.

Fastighet Värmeväxlaren 2

Privatägd fastighet.

Mark för allmän plats med kommunalt huvudmannaskap ska överföras till Skövde 5:241. Överföringen innebär att Värmeväxlaren 2 minskar i storlek och att marken inte längre kan nyttjas för privat ändamål.

Fastighet Skövde 5:402

Kommunägd fastighet.

Mark för tekniska anläggningar överförs till Skövde 5:402 från Skövde 5:255. Överföringen innebär att Skövde 5:402 ökar i storlek.

Mark för allmän plats med kommunalt huvudmannaskap överförs från Skövde 5:402 till Skövde 5:255. Överföringen innebär att Skövde 5:402 minskar i storlek.

Fastighet Skövde 5:241

Kommunägd fastighet.

Mark för industriändamål kan överföras till Värmeväxlaren 1, Värmekällan 4 och Kakelugnen 1 från Skövde 5:241. Detta innebär att Skövde 5:241 minskar i storlek och att marken får ny fastighetstillhörighet och användning.

Planen möjliggör att ytterligare mark för industriändamål inom Skövde 5:241 kan avstyckas till en eller flera nya fastigheter. Inom eventuella nybildade fastigheter finns markreservat (u-område) som möjliggör att underjordiska ledningar kan anläggas inom markreservatet. Detta

innebär att delar av de nybildade fastigheterna kan belastas med ledningsrätter eller servitut. Fastighetsägaren behöver ta hänsyn till detta vid planering av marken.

Mark för tekniska anläggningar kan avstyckas till en ny fastighet.

Fastighet Skövde 5:255

Kommunägd fastighet.

Mark för tekniska anläggningar kan avstyckas till en ny fastighet.

Mark för industri, kraftvärmeverk, avfallsanläggning och drivmedel överförs till nybildade fastigheter med det ändamålet. Detta innebär att Skövde 5:255 minskar i storlek och att marken får ny fastighetstillhörighet och användning.

Mark för allmän plats med kommunalt huvudmannskap överförs från Skövde 5:258 till Skövde 5:255. Överföringen innebär att Skövde 5:258 minskar i storlek.

Fastighet Skövde 5:258

Kommunägd fastighet.

Mark för industri, kraftvärmeverk, avfallsanläggning, teknisk anläggning och drivmedel kan avstyckas till en eller flera nya fastigheter.

Mark för allmän platsmark med kommunalt huvudmannskap överförs från Skövde 5:258 till Skövde 5:255. Fastigheten minskar i storlek.

Inom eventuellt nybildade fastigheter finns markreservat (u-område) där detaljplanen möjliggör att underjordiska ledningar kan anläggas. Dessutom finns markreservat (l-område), vilket möjliggör anläggning av luftledningar. Dessa områden kan komma att belastas med ledningsrätt och servitut, vilket påverkar framtida markanvändning och byggnation.

Konsekvenser rättigheter

Detaljplanens genomförande medför förändringar i befintliga rättigheter samt nybildning av rättigheter inom kvartersmark. För att säkerställa tillgång till teknisk försörjning inom nybildade fastigheter ska mark upplåtas för allmänna underjordiska ledningar genom ledningsrätt. Dessa rättigheter placeras inom reserverade områden som i plankartan är markerade med u (underjordiska ledningar) och l (luftledningar).

De rättigheter som skapas inom kvartersmarken innebär begränsningar av markanvändningen exempelvis genom att vissa ytor reserveras för tekniska anläggningar eller inte får bebyggas.

Befintliga Ledningsrätter där ledningen måste flyttas för att planen ska kunna genomföras, kommer att omprövas. Ledningsrätten ändras till nytt läge och upphör i tidigare sträckning. Flytt av befintliga ledningar bekostas av fastighetsägaren. Detta gäller både underjordiska och luftburna ledningar.

Nedan redovisas de rättigheter som påverkas av detaljplanens genomförande. Befintliga rättigheter som inte förändras eller berörs av planens innehåll har inte tagits med.

1496K-4359.1

Servitut för grundvattenrör inom Karlslund 3. Rättigheten kvarstår. Fortsatt provtagning är möjlig. Ingen förändring av servitutets omfattning eller funktion är aktuellt.

16-IM4-29/201.1

Avtalsservitut för underhåll av stamdike inom Skövde 5:258. Rättigheten har oklar lokalisering. Servitutet ska kvarstå. Vidare utredning kan krävas för att säkerställa rättighetens placering och omfattning. Ingen förändring av servitutets omfattning eller funktion är aktuellt.

16-IM4-29/85B.1

Avtalsservitut för kraftledning inom Skövde 5:258. Rättigheten har oklar lokalisering. Servitutet ska kvarstå. Vidare utredning kan krävas för att säkerställa rättighetens placering och omfattning. Ingen förändring av servitutets omfattning eller funktion är aktuellt.

1496K-4295.1

Ledningsrätt för elledning. Ledningshavare: Skövde Energi Elnät AB. Områden för befintliga transformatorstationer behöver justeras för att överensstämja med planbestämmelser.

1683K-1888.1

Ledningsrätt för starkström inom Skövde 5:258. Ledningshavare: Vattenfall. Luftledningen flyttas till planområdets södra del, reglerad med markreservat (l-område) i plankartan.

Ledningsrätten omprövas till nytt läge. Vattenfall ansvarar för beslut och genomförande av flytten. Skövde kommun bekostar flytt och förrättningskostnad.

Vattenavledningsföretag

Segerstorps vattenavledningsföretag av år 1944. Avser Svesån. En mindre del av anläggningen finns inom planområdet som naturmark. Delar av Kakelugnen 1 och Skövde 5:241 ligger inom båtadsområdet. Ingen förändring av anläggningens placering eller funktion föreslås. Eventuella åtgärder som påverkar anläggningen ska ske i samråd med företaget.

Dikningsföretag

Öm Segerstorps dikningsföretag av år 1957. Avser Svesån. En mindre del av anläggningen finns inom planområdet som naturmark. Delar av Kakelugnen 1 och Skövde 5:241 ligger inom båtadsområdet. Ingen förändring av anläggningens placering eller funktion föreslås. Eventuella åtgärder som påverkar anläggningen ska ske i samråd med företaget.

Medverkande

Tjänstepersoner

Sektor samhällsbyggnad

Bygglov: Liss-Kristin Jacobsson

Gata: Håkan Lund och Andreas Lilliestierna

MEX: Mario Figueredo

Natur: Aron Sandling

Plan: Anna Olsson

Sektor service

VA: Martin Johansson

Övriga

Kommunala lantmäterimyndigheten: Daniel Strömvall och Madeleine Lilja

Skövde Energi: Noona Grönlund och Mathias Mellberg

Avfall & Återvinning Skaraborg: Jessica Rytter

Sektor samhällsbyggnad

Johanna Eriksson
Planchef

Linda Kjerfve
Planarkitekt

Sektor samhällsbyggnad
Postadress 541 83 SKÖVDE Telefon 0500-49 80 00 Hemsida www.skovde.se